

МАЛАКАЛАРИ ҚАЧОН ОШАДИ?

Бечора талабалар ота-онаси-ю домлаларидан ҳам бунчалик дашном эшитишмаган бўлса керак! Хуллас, бундай чипта сотувчилар "ўзи хон, кўланкаси майдон" деганларидек, транспорт салонини шахсий мулкка айлантириб олганлар.

ТУФИЛГАН КУНДАГИ ЖИНОЯТ

...билиб-билмай жиноят кўчасига кириб қолган, сўнг тавба қилиб ўз ҳаётини ўнглаб олганлар сон мингта. Бунинг учун кишида мустақкам ирода, соғлом мафкура бўлмоғи керак. Бу хусусиятлардан бегона бўлганлар эса...

Mustaqillik huquq demakdir

Ўзбекистон Республикасидаги Қонунчилик

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASINING NASHRI

1997-yil 27-avgustdan chiqqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2009-yil 21-may, № 21 (646)

Қонуни яратиб берган имконият ва имтиёزلардан кенг фойдаланиб бозорлар ҳамда дўконлар пештахталарини арзон ва сифатли маҳсулотлар билан тўлдирётган тадбиркор-ушблармоқлар, фермерлардан ҳар қанча миннатдор бўлсак арзийди. Бундай ҳалол тадбиркорликни давлатимиз ҳам ҳар томонлама қўллаб-қувватлайди, албатта. Бироқ тадбиркорлик никоҳи остида қонуни талабаларини менсиматган ва иқтисодийликка зарар етказётган фуқаролар ҳам учраб турибди. Ана шулар ҳақида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жинорий даромадларни легаллаштиришга қарши курашини Департаменти Андижон вилоят бошқармаси бошлиғи Эркин ХОЛМАТОВ билан суҳбатлашдик.

рини аниқлаш борасида ўтказилган тезкор тадбирлар натижасида солиқ, валюта ва иқтисодиётга оид 176 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари аниқланди. Шундан 172 таси бўйича жиноят иши қўзғатилди, 4 нафар шахсга нисбатан 4 та маъмурий иш юритилди.

Ўтказилган зарарларни ундириш юзасидан зарур қонуний чоралар қўрилмоқда. Жорий йилнинг тўрт ойи давомида бюджетга 6 млрд. 228 млн. 265 минг 200 сўм қўшимча маблағ ҳисобланди. Бюджетга

доллари, 40,7 миллион ўзбек сўми, 43 минг 940 россия рубли, 54 минг 878 қирғиз сомни ашёвий далил сифатида олинди.

Ўтган тўрт ой давомида Вазирлар Маҳкамасининг 154-сонли қарори ижроси юзасидан амалга оширилган тезкор тадбирлар натижасида 14 та қонунибузарлик ҳолати фош этилиб, ҳуқуқбузарлардан жами 20,6 миллион сўмлик товар-моддий бойликлар олиб қўйилди.

— Яширин цехлар ҳам иқтисодиётимизга

МАҚСАД — ИҚТИСОДИЙ МАНФААТЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ

— Эркин ака, орамизда даромадини солиқдан яшириб, сохта ҳужжатлар тўзиб ёки ҳеч бир ҳужжатсиз ноқонуний йўллар билан бойлик орттиришга уринаётганлар ҳам борлиги сир эмас. Ана шундай қинир ишга қўл урган ҳуқуқбузарларга қарши курашини борасида амалга оширилган тадбирлар хусусида тўхташсангиз.

— Аввало, фаолиятимиз таҳлил қилиниб, мунтазам умуллаштирилиб борилишини таъкидлаб ўтмоқчиман. Жорий йилнинг биринчи чораги мисолида айтиладиган

бўлсак, иқтисодиёт, солиқ, валютага оид жинорий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш, нақд пул маблағларининг ноқонуний айланиш манбаларини аниқлаш ва бартаф этиш, ҳуфна иқтисодиётга барҳам бериш, давлатга етказилган иқтисодий зарарни аниқлаш ҳамда ундириш асосий эътиборимизда бўлди. Бошқарма ва унинг ҳудудий бўлинмалари томонидан давлат солиқ сисъетининг амалга оширишини таъминлаш, солиқ солиш базасини кенгайтириш, солиқдан бўйин товлаш механизмла-

ҳисобланган барча турдаги маблағлардан (ўтган йилда ҳисобланган маблағлар билан бирга) жами 1 млрд. 554 млн. 318 минг 100 сўм ундирилди.

Вилоят ҳудудида валюта қийматликларини ноқонуний муомалага киритишга қарши курашиш ва валютага оид қонунчиликка риоя қилиниши юзасидан ўтказилган тадбирлар натижасида 16 та ҳолатда ҳуқуқбузарлик содир этилгани аниқланиб, 12 та жиноят иши ва 4 та маъмурий иш қўзғатилди. Ҳуқуқбузарлардан 61 минг 348 АҚШ

салбий таъсир кўрсатмоқда. Бу кушандага қарши курашини бошқарма ходимларининг муҳим вазифаларидан саналади.

— Албатта, ҳуфна иқтисодиётга қарши курашиш ходимларимизнинг доимий диққат марказида турибди. Бунинг шу йилнинг биринчи чорагига дахлдор айрим мисоллардан ҳам кўриш мумкин. Жумладан, ноқонуний фаолият юритаётган 38 та яширин цех аниқланиб, барча ҳолатлар бўйича жиноят иши қўзғатилди.

(Давоми 2-бетда).

Ишлаб чиқариш, савдо-хизмат кўрсатиш, иқтисодиётни жадал ривожлантиришга зарур шарт-шароитларни ҳавола этиш тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги қонунилар, Президент қарорлари ижросини таъминлаш фаолиятимизнинг асосий йўналишларидандир. Амалдаги қонуниларга риоя қилиб, турли маҳсулотлар ишлаб чиқараётган, аҳолига савдо-маиший хизматни йўлга қўётган ҳалол тадбиркорлар айтин чоғда янги иш ўринлари яратиб, ишсизлик муаммосини ҳал этишга, бекорчилик тўфайли содир этилувчи ҳуқуқбу-

ширилган нақд пуллари олиш-шолмаётгани, кредит ажратишнинг сўраб ёзган аризалари кўриб чиқилмаётгани, солиқ йиғимлари тўғрисидаги қонун талабига зид равишда ортиқча йиғилаётгани, электр энергиясидаги узил-лишлар тўфайли зид қўришаётгани, фаолиятни кенгайтириш учун ер майдонини олиш муаммога айланганини баён этишди. Сўрвонмома натижалари ва "Ишонч телефони"га мурожаатлар таҳлил қилиниб, тегишли идора ва муассасаларда қонунбузилиш ҳолатларини бартаф этиш чоралари қўрилди.

Туман маркази — Жомашўй

рувичиси А.Намозов ва кредит бўлимининг бошлиғи Ғ.Омонновлар ўз фаолиятларини кенгайтириш мақсалида кредит ажратишни сўраган М.Султонов, А.Эргашев, А.Улугназаров, Б.Жўраев, А.Абдуллаев, Х.Обилов, А.Норматов ва бошқа, жами йигирма нафардан зиёд тадбиркорларнинг аризаларини рўйхат дафтарига қайд этишмаган, қонунда қўзда тутилган бир ой муددатда кўриб чиқишмаган. Қонун талабларини бузган бошқаруви ва бўлим бошлиғи маъмурий жавобгарликка тортилди. Фуқароларнинг мурожаатлари келиб тушган кундан эъти-

савдо ва маиший хизмат дўкони, ҳаммом, "Гузалик салони", турар-жой қуриш учун ер майдонини ажратишни сўраб берган аризаларини икки-уч ой мобайнида ўрганмаган, жавоб хатларини жўнатмаган.

Бош меймор шунингдек, 277 нафар фуқаролар шаҳарсозликка оид қонун талабларига зид равишда ҳамда руҳсатсиз, ўзбошимчилик билан қуриб олишган бино ва қўшимча биноларни бундириб ташлашнинг ташкил этмаган. Бевоқиф хизмат вазиасини бажармай келган Д.Ҳайитов жинорий жавобгарликка тортилди.

ТАДБИРКОРГА КЕНГ ЙЎЛ

зарлик ва жиноятларнинг олдини олишга муайян ҳиссаларини кўшишяпти. Бироқ, тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга оид қонун ва қонуности ҳужжатларининг иқтисодий ижтимоий аҳамиятини англаб етмаган айрим мансабдор шахслар сансалорликка йўл кўйишяпти.

Юэ-хотир, андиша халқимизга хос яхши фазилатлардандир. Бироқ юэ-хотир қилиб, иш бошлай олмаётган фуқаролар, тадбиркорлар талайгина. Бунга чек қўйиш, тадбиркорлик фаолиятига тўқсонлик қилинмаётган ҳолатларни аниқлаш ҳамда бартаф этиш мақсалида туман прокуратураси қонинда "Ишонч телефони"ни ташкил этиш билан бир қаторда сўрвонмома ўтказилди. Саволларга аноним тарзда ёки исм-шарифларини кўрсатмасдан жавоб қайтартиш имкониятини ҳавола этилди. Сўрвонмома натижасида бир қатор тадбиркорлар зарур пайтда банкдаги ҳисоб рақамларига топ-

шаҳарчасида яшовчи М.Раҳмонов "Ишонч телефони"га мурожаат этиб, тессихона қуриш учун ер майдонини ажратилишида ёрдам беришни сўради. Унинг мурожаати ўрганилиб, туман ҳокимлигининг иссонқона учун 0,5 гектар ер майдонини ажраттиш тўғрисида 47-сонли қарори қабул қилинди.

"Хожибек Хурулбоев" хусусий корхонасининг раҳбари Х.Хожибеков фирма қошидаги савдо дўкони таъмирлашга киришган. Бироқ маблағи етмаган. Банкдан кредит олмақчи бўлган. Банк ходимлари ишни пайсалга солишавегарча, "Ишонч телефони" орқали ёрдам сўраган. Прократура тадбиркорнинг мурожаатини ўрганиб, амалий ёрдам кўрсатди. Унга 10 миллион сўм кредит ажратилди.

"Микрокредитбанк" туман бўлимининг фаолияти таҳлил қилиниб, тадбиркорларнинг мурожаатлари қонунда қўзда тутилган муулдатларда ҳал қилинмагани баён бўлди. Банк бошқа-

боран бир ой муддат ичида, қўшимча ўрганишни талаб этмайдиган ариза ва шикоятлар эса ўн беш кундан кечиктирилмай кўриб чиқилиши лозим. Туман бош меймори Д.Ҳайитов "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги қонуннинг ушбу талабларига бепананд муносабатда бўлиб келган. Унинг фаолияти ўрганилганда Гўртепа қишлоғилик О.Жамолдинонининг хусусий боғча қуриш учун ер ажратишни сўраб ёзган ариазисини тегишли тартибда рўйхатга олиб, дафтарда қайд этмагани аниқланди. Бундан ташқари, бош меймор И.Аҳмад-жононнинг Жомашўй шаҳарчасида сауна қуриш учун ер ажратишни сўраб ёзган ариазисини бир ярим ой мобайнида кўриб чиқишмаган. Туман ҳокимлигини хулосасини тақдим қилмаган. Шаҳарчада ҳамда Олтинқўл, Довдуқ, Момахонов, Гулбоғ қишлоқ фуқаролар йиғинларида яшовчи 110 нафар фуқаролар ҳамда тадбиркорларнинг

Қонунбузилишини бартаф этиш мақсалида қўрилган чоралар ўз самарасини бермоқда. Тадбиркорлар, фуқаролар, мурожаат этаётган бошқа идора, муассасаларнинг раҳбар ва ходимлари тегишли хулоса чиқариб, мурожаатларни белгиланган тартибда ва муддатларда кўриб чиқишмоқда.

Тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга оид қонун ва қонуности ҳужжатлари янги иш бошлаш, ишнинг ривожлантириш учун кенг йўл очиб берди. Қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳиятини кенг оммага етказиш борасидаги тарғибот ишлари ҳамда уларнинг ижросини таъминлаш чора-тадбирлари натижасида туманимизда турли йўналишда фаолият юритаётган, янги иш ўринларини тақлиф қилаётган тадбиркорларнинг сафини кенгаймоқда.

Муҳаммадин МАМАДАЛИЕВ, Мингбулоқ туман прокурори

ТИНГЛОВЧИЛАР ПАРЛАМЕНТДА

Ўтган ҳафта Олий Мажлис Қонунчилик палатасида Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси депутатылари ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг Олий ўқув курслари профессору ўқитувчилари ҳамда тингловчилари иштирокида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Давра суҳбатда депутатлар Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг таркибий тузилиши, Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг бугунги икки палатали парламент шароитида қонун ижодкорлиги фаолияти ҳақида тўхтадилар. Юртимизда олиб борилаётган кенг миқёсдаги ислохотлар ижтимоий-сисъий ҳаётнинг барча соҳаларини қамраб олаётганлиги, энг асосийси, инсон ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини самарали ҳимоя қилишга қатта эътибор қаратилаётганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Ўзбекистон Республикасининг "Прократура тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ, прокуратура фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга қаратилган қонунилар ижроси устидан назоратни амалга оширади. Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофазат қилиш борасидаги прокуратура органларининг маъқели янада кучайтириш масалаларига тўхталиб ўтилди. Бугунги кунда соҳада фаолият юритаётган ходимларнинг фуқаро ҳуқуқ ва эркинликлари бузилишининг олдини олишга доир мажбуриятлари тўлақонли бажарилишига эътибор кучайтирилмоқда.

Суҳбат давомида депутатлар мамлакатимизда қонунчилик ташаббусига эга органлар ҳамонидан юборилаётган қонун лойиҳалари ҳақида ҳам тингловчиларга батафсил маълумот бердилар. Олий ўқув курслари тингловчилари Олий Мажлис қабул қилинаётган ва тақомиллаштирилаётган қонунилар, уларнинг жамиятдаги ўрни ва амалиётда қўлланилиши билан боғлиқ масалалар юзасидан ўз фикрларини билдирдилар.

Шу билан бирга қатнашчилар ўзларини қизиқтирган саволларига атрофчида жавоб олдилар ҳамда қонун чиқарувчиларнинг амалиётчилар билан мунтазам учрашувларини ўтказиб бориш мақсатда мувофиқлигини таъкидладилар.

Ўз мухбиримиз

(Давоми. Бошланиши 1-бетла).

Яширин цехлар фаолияти таҳлил қилинганда шу нарса маълум бўлдики, улардан 4 таси спирт, 10 таси ёғ ишлаб чиқариш, 2 таси озиқ-овқат ва 22 таси озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келган.

Хусусан, Департаментнинг Андижон шаҳар бўлими томонидан олиб боришган тадбирлар натижасида хусусий тадбиркор Д.Жураев макарон ишлаб чиқариш фаолияти билан шуғулланиш учун тегишли тартибда давлат рўйхатидан ўтганлиги аниқланди. Бироқ у электр тармоқларидан фойдаланиш учун шаҳар электр тармоқлари корхонаси билан шартнома тузмасдан фаолиятини бошлаб юборган. Ачиннар-

тёмолга яроқсиз эканлиги аён бўлди. Н.Нишонова илгари ҳам бундай ноқонуний ишлаб чиқарилган маҳсулотларни савдога чиқаргани учун 2008 йилда жиноят ишлари бўйича Хўжаобод туман суди томонидан маъмурий жавобгарликка тортилган эди. Афсуски, бу чора унга сабоқ бўлмагани кўри-

жинойт даромад топиш мақсадиди турли қўнғирликлардан тап тортмаяптилар. Бунга фуқаролар Исмонилжон Қаҳҳоров, Мамарасул Жумабоев, Баҳоидир Қаҳҳоровларнинг қилмишлари мисол бўла олади. Улар ўзaro жиноий тил бириктириб, назорат қилинмайдиган фойда олиш мақсадиди белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтишдан бўйин товлаб, савдо фаолиятини амалга оширишган – божхона назоратини четлаб, жуда кўп миқдордаги товарларни мамлакатимиз ҳудудига олиб киришганда бунинг оқибати нима билан тутганини ўйлаб қўришмаган кўрилади.

Кези келганда валютга оид жиноятларга ҳам тўхталиб ўтсам. Тарғибот тадбирларига қарамаздан айрим фуқаролар валютасулуликдан ўзларини тий олмаётганлар. Тадбир давомиди бундай шахсларга Андижон шаҳар Янгибозор ҳудудиди лўч келинди. Фуқаро А.Холматовнинг бозор ҳудудиди валютa айирбошлаш билан шуғулланувчи шахслардан 6000 АҚШ долларини

Фуқароларимизнинг турмуш шароитини энгиллаштиришда табиий газнинг аҳамияти катта. Бу эса аҳолини газ билан таъминловчи ташкилотларнинг, хусусан суулотрилган газ қўйиш станцияларининг мутасаддилари ва хизматчиларидан ўз вазифаларига сиқидилган муносабатда бўлишни тақозо этади. Бироқ бу борада ҳамма жойда ҳам ишларнинг кўнгилдагидек йўлга қўйилмаганлиги ачинарли ҳолдир.

НАФС БАНДАЛАРИ

Хушбўқ Муротов тўрт йил мобайнида "Денов газ қўйиш станцияси" МЧЖ раисини лавозимиди ишлаб келди. У бошчилигидаги жамоанинг асосий вазифаси бир қанча туманлар аҳолисига ўз вақтида ва узуксиз суулотрилган газ таъминотини йўлга қўйишдан иборат бўлсади. Х.Муротов мансабидан гаразли мақсадда фойдаланиш, ўзига билдирилган ишончини суистеъмол қилиш йўлига ўтди. МЧЖ раиси ва омбор мудури Д.Худойкулов ўзaro жиноий тил бириктиридилар.

"Денов газ қўйиш станцияси" МЧЖ хизмат кўрсатиши лозим бўлган Денов, Сарюсиё, Узун, Олтинсой, Кумқўрғон, Шўрчи, Бандихон туманлари аҳолиси эҳтиёжлари учун олиб келинган қиймати 1 млрд. 236 млн. сўмликдан зиёд бўлган 987,4 тонна арзон нархдаги суулотрилган газ юқоридидаги шахсларнинг кирдиқорлари тудайли ўз манзилдаги эҳтиёжманларга етказиб берилмади. Аксинча, МЧЖга қарашли газ қўйиш шохобчалари орқали анча қиммат, яъни ҳар килограмми 300 сўмдан нақд пулга сотиб юбориди. МЧЖ раиси ва омбор мудури сотулган тушган пулларни ўзaro бўлиб олишти. Ўлаштириш йўли билан талон-тарож қилиб юбордилар.

Жиноий хатти-ҳаракатларининг изини яхшилаб ётмасалар, кейинчалик қилмишлари албатта фош бўлиб қолишга кўзи етган раис ва омбор мудури юқориди санаб ўтилган туманлардаги маҳалларда яшайдиган аҳолига ҳар килограмм суулотрилган газ 127 сўмдан тарқатишди, деган мазмундаги сохта ҳужжатларни расмийлаштиридилар. Маълумотномаларга ноқонуний тарқатилган газ миқдори кўшиб ёзилди. Аҳоли хонадонларига тарқатилдиган суулотрилган газ ҳақидаги рўйхатларга мазкур маҳалларда умуман яшамайдиган одамларнинг исми-шарифлари киритилиб, ҳисоботлар тузилиди ва тақдим этилди.

Лекин, Х.Муротов ва Д.Худойкуловнинг жиноий қилмишини ҳасилушли йўлидаги сай-ҳаракатлари самара бермади. Кирдиқорларни барбир фош этилди. Терговда аниқланган 157,2 млн. сўмлик зарарнинг 90,1 млн. сўми айланувчилардан виллот прокуратураси депозит ҳисоб рақамига нақд ҳолда ундирилди. Қолган 67,1 млн. сўм ҳам нақд пулга МЧЖ газнасидан банк орқали бюджетга ундириб олинди. Нафсини жиловайди олманган кимсалар суд ҳукми билан айбдор деб топилди, қилмишларига яраша жазоландилар.

Сухбатдош:
Бахтиёр НАЗАРОВ,
Комил НАЗАРОВ,
Сурхондарё виллот прокуратураси бўлим бошлиғи

МАҚСАД – ИҚТИСОДИЙ МАНФААТЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ

ли томони шундаки, у электр энергиясидан яширинча фойдаланиб, санитария талабларига ҳилоф равишда инсон саломатлиги учун зарарли бўлган макарон маҳсулотларини ишлаб чиқарверган. Бундан ташқари хусусий тадбиркор Д.Жураев электр тармоқларидан ноқонуний фойдаланиши натижасиди Андижон шаҳар электр тармоқлари корхонасига 5 миллион 166 минг 737 сўм зарар етказган. Мазкур ҳолат юзасидан унга нисбатан жиноят иши кўзғатишди. Суд ҳукми билан тадбиркорга жарима ҳаммаси тайинланди.

Халқ саломатлигини эмас, балки ўзининг чўнтагини қапайтиришини ўйлаб яширин цех очганлардан яна бири Хўжаободлик фуқаро Н.Нишонова бўлиб чиқди. Бу сохта тадбиркор ўзининг хонадониди қўнғонга ҳилоф равишда қўлбола усулда алкоғолди маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳақинини олган экан. Тадбир давомиди унинг уйидан акциз маркази, қўлбола усулда таёрланган 150 шиша ароқ топилиди. Бу маҳсулотлар текширилганда ис-

ниб турибди. Энди у жиноий қилмишини учун яна судда жавоб беришга тўри келади.

Хўжаободлик фуқаро С.Ўлжасва ҳам унинг изидан бориб, ўз хонадониди ароқ тайёрлашни пухта ўзлаштириб олганлиги фош бўлиб қолди. У 75 дона алкоғол маҳсулотларини сотаётган вақтда ушланди. Яширин цех эгаси энди қонуний жазосини кутмоқда.

— **Хукумат қарорига қўра, мамлакатимиз ҳудудига ноқонуний товарлар олиб кирилиши ва сотилиши мумкин эмас. Шунга қарамай маълумотлардан қўринадик, ҳамон тартибли бузиш ҳолатлари давом этмоқда.**

— Агчиқ бўлсади, айтиш керак, тартибни бузаётганлар "ҳеч ким билмайди" деб калта ўйлашади. Оқибатда ўзларига ташвиш орттиришяпти. Бунди Департаментнинг Андижон виллот бошқармаси ва Кўрғонтепа туман ички ишлар бўлими ходимлари биргаликда ўтказган тезкор тадбир натижаси ҳам кўрсатиб турибди. Айрим фуқаролар

қўнғонга ҳилоф равишда 8 миллион 940 минг сўмга алмаштириб кетаётганлиги маълум бўлди. Унинг автоматинаси қўздан кеирилганда ҳеч қандай ҳужжатлари бўлмаган жами 40.000 АҚШ доллари ва 437.500 сўм ашвейи далил сифатида олинган. Ушбу ҳолат юзасидан А.Холматовга нисбатан жиноят иши кўзғатилди.

Бу каби ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш муҳим вазибалардан саналади. Фуқароларнинг ҳуқуқий онгини ошириш учун профилактик тадбирларга катта аҳамият берайимиз. Бундай тадбирлар амалиётда самара беради, албатта. Қисқача айтганда, сохта тадбиркорлик фаолиятига чек қўйиш, ноқонуний нақд пул айланмаларининг олдини олиш, мамлакатимизга қўнғонга зид равишда товарлар олиб келиниши ва сотилишига қарши курашишдан қўзланган мақсад иқтисодий манфаатларни ҳимоя қилишдир.

Бевосити тегишли идораларга топширган аризаларни жавобсиз қолган ёки муаммолари қонуний ҳал этилмаган фуқаролар туман прокуратурасига мурожаат қилишмоқда. Ўтган йил мобайнида 192 та ариза ва шикоятлар кўриб чиқилди. Бу 2007 йилга нисбатан 13 тага кўп. Уларнинг аксарияти меҳнат, ер, уй-жой, ижтимоий ҳимоя ва қишлоқ хўжалиги соҳасида қўнғонбузилиш ҳолатларига тааллуқли бўлиб, асосли аризалар қаноатлангирлиди. Шу йил бошида ариза ва шикоятлар кўп тушган қишлоқ фуқаролар йиғинларида "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Қонун ижроси ўрганилди. Ушбу жараёнда аризаларни рўйхатга олиш, белгиланган мuddатларда кўриб чиқиб, муносабат билдириш, ҳал этиш, жавоб йўллаш каби қонун талабларига риоя қилинмаган ҳолатлар кўзга ташланди.

ЛОҚАЙДЛИК

Хусусан Т.Ҳомидов, С.Ақбаров, С.Шокиров ва М.Шокировларнинг дўкон қуришга ер ажратилиши сўраб Оқ ер қишлоқ фуқаролар йиғини раиси номига ёзган аризалари орадидан иккиси ой ўтиб, 2008 йил 5 декабрь куни рўйхатга киритилган. Фуқароларнинг таклифларини бир ой ичиди кўриб чиқиш тўғрисидаги қонун талаби қўпол равишда бузилган. Аризаларга ҳеч қандай муносабат билдирилмаган, ёзма равишда жавоб берилмаган. Нафақат "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Қонун, балки тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга оид ҳукумат қарорларига ҳам амал қилинмаган. Хўжакишлоқ маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи С. Ҳуломовнинг аризасига қўнғонда белгиланган тартибда, ўн беш кун мобайнида муносабат билдирилиб, ёзма равишда жавоб йўлланмаган. Қонуннинг қўшимча ўрганиш ва текшириш талаб қилинмайдиган ариза ва шикоятлар ўн беш кунда кўриб чиқилиши тўғрисидаги талабга риоя этилмаган.

Нафақат ажратиш тўғрисидаги қўнғончилик ҳужжатлари асосиди мурожаат этган фуқаролар ҳам бефарқ, лоқайд муносабатдан азият кечкишган. Оқ ер қишлоқ фуқаролар йиғини раиси М.Мирзаақбаров, котиби К.Жаҳонназирова "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Қонун талабларига зид иш кўришган. Д.Аҳмаджоновнинг вояга етмаган фарзандига нафақа тайинлашни сўраб ёзган аризаси орадидан бир ой ўтиб рўйхатга олиш китобига киритилган. Орадидан яна бир ой ўтиб, 2008 йил сентябрь ойидан нафақа тайинланган. Бу оила бир ой мобайнида нафақа олишдан маҳрум бўлиб қолган. Хोजакишлоқлик фуқаро Н. Умаровнинг ўтган йил 17 ноябрь куни икки нафар фарзандига нафақа ажратиш беришни сўраб ёзган аризаси иккиси ой мобайнида ҳатто рўйхатга олиш китобига ҳам киритилмаган.

Бешкапа қишлоқ фуқаролар йиғини раиси ва котибаси ҳам нафақа тайинлашни сўраб ёзилган аризаларга панжа орасидан қарашган, аризаларни белгиланган мuddатда кўриб чиқишмаган, жавоб хатларини йўллашмаган.

Зоҳидон ҚФЙ раиси А.Низёзов Амриробд қишлоғилик Х.Мамадалиевнинг Маҳалла гузари қуриш учун, М.Валиевнинг Автомобилларга техника хизмати кўрсатиш шохобчасини очиш учун ер ажратиш тўғрисидаги аризаларини ўз вақтида кўриб чиқиб ёзма жавоб беришдан иборат хизмат бурчини адо етмаган. Фуқаролар аризаларига орадидан қирқ кун ўтгачина жавоб олишган.

Тура, Риштон, Меҳнатобод қишлоқ фуқаролар йиғинларида ҳам фуқароларнинг турли мазмундаги мурожаатлари, аризаларини кўриб чиқиш ва ҳал этишда юқоридидаги қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилган.

Фуқароларнинг мурожаатларига лоқайд, бефарқ муносабат ҳақиди эътирозларни келтириб чиқарилади. Бу каби қўнғонбузилишларни барфарғ этиш ва олдини олиш учун прокурор назорати ҳужжатлари қўланилди.

Файратжон ЭҒАМБЕРДИЕВ,
Риштон туман прокурори
катта ёрдамчиси

ХОНАВАЙРОНЛИККА ЭЛТУВЧИ ҚИЛМИШ

Туман ИИБ ва ўт ўчириш идораси ходимлари хонадонларда ётган хавфсизлиги қондаларига риоя қилинишини назорат қилиб юришган эди. Навбатдаги хонадонга киришса, довдиди ётган хавфсизлиги қондаларига зид равишда ўн-тача катта-катта қоплар тахланган экан.

Қопларга нима борлиги билан қизқинди.

— Кийим-кечақлар...
— Қаердан олгансиз, ҳужжатлари борми? Сифат сертификатлари-чи?

Хонадон эгаси каловланди. Гапини айлантирди. Кейинги саволларга тайинли жавоб беролмай, ростини айтишга мажбур бўлди.

— Бу жемпер ва белбоғларни Қирғизистондан насияга олиб ўтганман. Божхона ҳужжатлари йўқ.

ИИБ ходимлари холисларни таклиф қилиб, қопларни очиб қўришди. Баённома тузишди. Ушбу ҳолат бўйича жиноят иши кўзғатишди.

кўндирди.

— Ишончли олиб-сотарлар бор. Насияга берсангиз, бир ҳафтада пулини қилиб бераман.

Ундан олган турли-туман жемпер ва белбоғларни кичкина қопларга жойлади. Кечки пайт машинага юклаб, Шахрихонсойнинг кечиб ўтиш қўлай бўлган қирғонга туширди. Соат ўнбирларда қопларни орқалаб, тизза бўйи кечувдан чегаранинг бу тарафига олиб ўтди.

Ховлисига олиб келгач, қопчалардаги кийимларни ўнга катта-катта қопларга жойлаб, "харидор"ларга тайёрлаб қўлди. Йигирма миллион сўмликдан ошмиқроқ "товар" ни пуллаб, топаякқ фойдасини ҳомчўт қилди: қиш арафаси жемперларнинг бозори чаққон. Камиди тўрт-беш миллион "ишлаб" олади. Фойдани майда-чўйдага сарфламай "айлантира", кимсан, фалончи бойича ҳа деб ном чиқарилади...

Унинг режаларини Кўрғонтепа туман ИИБ ҳамда ўт ўчириш идораси ходимлари лўча чиқаришди.

Бегжон Мадмаров суд мажлисида айбига тўлиқ иқдор бўлди. Амалдаги чет элга чиқиш, божхона тўғрисидаги қонунларни бузган, жуда кўп миқдордаги товарларни чегаралдан яширинча олиб ўтиб, пуллашга уринган шоввога суд тегишли жазо тайинлади.

Хулоса ўрнида шунга айтиш жоизки, бундай иш билан шуғулланганлар қилмишлари билан аввало ўзларини жазолайдилар. Хонавайрон қилдилар. Четдан божхона кўригидан ўтиб, бож тўловларини тўлаб тўриш олиб келаётганларнинг эса иши юрариверади.

Санжарбек ДОЛИМОВ,
Кўрғонтепа туман прокурори ёрдамчиси

Мавзуга қайтиб

ҚАТНОВ НАЗОРАТГА ОЛИНГАН...

«Ниғуқ»га жавоб

«Ер ўз эгасига қайтарилди»

"Элёрбек Мамадалиев" фермер хўжалиги раҳбари И.Мамадалиев жорий йилнинг март ойида фермер хўжалигига тегишли бўлган ер майдонининг асосиз равишда олиб кўйилганидан норози бўлиб, тахририйга шикоят йўлаган эди. Ушбу шикоят хати Андижон вилояти Марҳамат туман прокуратураси томонидан текширилди.

"Фукро И.Мамадалиевнинг" азаси юзасидан жорий йилнинг февраль ойида текшириш ўтказилди, дейилади Марҳамат туман прокуратури Б. Отажонов имзоси билан олинган жавоб хатида. — Текшириш жараёнида "Элёрбек Мамадалиев" фермер хўжалигининг 54,5 га ер майдони асосиз равишда туман ҳокимлигининг захира ер фонди ҳисобига қайтарилди, фермер хўжаликлари тасаруфидан ер майдонлари миқдорини оптимallashtириш чора-тадбирларида оид таклифлар ишлаб чиқиш бўйича махсус комиссия томонидан бошқа фермер хўжалигига қўшимча ер майдони сифатида ажратиб берилганлиги аниқланди. Туман ҳокимлигининг "Элёрбек Мамадалиев" фермер хўжалигига тегишли ер майдонини захира ер фонди ҳисобига қайтариш ҳақидаги қарорини бекор қилиб, қонунга мувофиқлаштириш юзасидан протест келтирилган эди.

Бироқ текширишда туман ҳокимлиги ҳамда ер ресурслари ва давлат кадастри кизмати бўлими мутасадди ходимлари томонидан фермер хўжалигига тегишли ер майдонининг яқини тақдирини ҳал этиш мақсадида, қонунбузилишига, йўл қўйилгани аниқланди. Юқоридикидек қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш юзасидан туман ҳокимлигига тақдирнома киритилиб, ер майдони ўз эгасига, яъни "Элёрбек Мамадалиев" фермер хўжалиги ихтиёрига қайтарилиши таъминланди.

Миннатдорчилик

Тахририйатимизга бу масалага ўз муносибатини билдирган фермер хўжалиги раҳбаридан ҳам қўйилган мазмунда мактуб келди: "Менинг раҳбарлигимдаги "Элёрбек Мамадалиев" фермер хўжалигига тегишли бўлган 54,5 гектар ер майдонининг қайтарилишида ёрдам сўраб ёзган аризма Марҳамат туман прокуратураси томонидан урганиб чиқилди. Натижанда ер майдони фермер хўжалиги ихтиёрига қайтариб берилди. Муаммонинг адолатли ҳал этилишида ўз ёрдамини аямган туман прокуратураси ходимларига миннатдорчилик билдираман.

И. МАМАДАЛИЕВ,
«Элёрбек Мамадалиев» фермер хўжалиги бошлиғи

И. МАМАДАЛИЕВ,
«Элёрбек Мамадалиев» фермер хўжалиги бошлиғи

Техника асри деб аталаётган бугунги кунда одамлар телевидение билан шу даражада ошно бўлиб кетишдики, натижада газета ва журналга эътибор бир мунча сувайгандек гўё. Бироқ шундай бўлса-да, каммина учун газета ва журналлар доимо биринчи ўринда туради. Бунинг сабаби оддий. Масалан, телевиденидаги кўрсатувларда бирорта янгилик ёки хабар "лип" этилади-ю, ўтади-кетди. Босма нашрларда эса ундай эмас. Газета ва журналларни нафақат ойнаб, балки йўлаб ҳам сақлаш, хоҳлаган вақтда улардан фойдаланиш мумкин.

Шу боис юртимизда чоп этилаётган деярли барча газета ва журналларни қанда қилмай ўқишга ҳаракат қиламан. Жум-

ларча, юқоридан қарашади. Шундай пайтда уларга буй-баъв талабалар учраса борми... Бечора талабалар ота-онаси-ю домдаларидан ҳам бунчалек дашном эпитишмаган бўлса-керек! Хуллас, бундай чипта сотувчилар "ўзи хон, кўнакани майдон" деганларидек, транспорт салоники шахсий мулкка айланганлар оланлар. Шу ўринда ўринли савол турғида: чипта сотувчилик нима? Қасбми? Улар ҳам штада туриб, ойлик маош олишадими? Ишга қабул қилишда ёш категорияси амал қилашми? Агар шундай бўлса, баъзан ўсирил болаларнинг ҳам чипта сотиб юришларини қандай тушуниш мумкин? Бир томондан олганда, болаларни ёшлиқидан меҳнатга ўратган маъқул.

МАЛАКАЛАРИ ҚАЧОН ОШАДИ?

Аммо феъл-атвори ҳали шаклланиб улгурмаган муррак болаканинг тонг сахардан автобусга олиб юриш тўғримикин? Устига-устак, бу иш айнан пул билан бoғлиқ бўлса? Билишимча, уларнинг аксарияти ҳайдовчиларнинг фарзандлари ёки яқинларидир. Бироқ, уша ҳайдовчилар ҳозир вазифаси фақат ўқиб бўлган бу болаларнинг эртасини ҳам ўйланармикан?

Бундан ташқари, деярли ҳар қандай касб эгаларини ишга қабул қилишда маълум бир талаблар қўйилади. Уларнинг ўша соҳа бўйича олган билимлари текширилади. Жуда бўлмаганда, касбга йўналтирувчи курсларда маълум муддат ўқитилади. Тегишли ҳужжат ҳам берилади. Вақти келиб, улар малага ошириш курсларида ҳам тахсил олшайди. Энди, чипта сотувчиларга келсак, уларни ишга қабул қилишда ҳам шунга ўхшаш талаблар қўйилармикан? Ёки оёқ-қўли бутун, тили-жағли экан деб, суриштирмай ружсат беришармикан? Назаримда, улар-

та ҳеч қандай талаб қўйилмайди. Шунинг учун фикримизча, мутасадди илоралар айнан чипта сотувчиларни ишга қабул қилишдан олдин, ҳеч бўлмаганда икки-уч ойлик махусе курслар ташқил қилиб, тахсил олишларини йўлга қўйишса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Шу ўринда ҳайдовчиларнинг кўпчилиги кўполликда чиптачилардан қолишмаслигини ҳам таъкидлаш ўринли бўлса керак. Агар ҳақ бўла туриб ҳам чипта сотувчи билан тортишиб қолсангиз, ҳайдовчи ҳам дарҳол қозиликка ўтиб, аксарият ҳолларда ўзингизни айборга чиқаришлай. Керак бўлса, ёқа бўйишидан

Тахририйатга жорий йил март ойининг охирида пойтахтнинг Қорақамиш 1/1, 1/2, 1/3, 1/4 маззелари ва "Навбахор", "Ислом ота" маҳаллалари аҳолиси номидан автобус ва трамвай маршрутлари қатновининг қонқарқас эканлиги тўғрисида шикоят келган эди. Келинг, яқинли, шикоят хатидан айрим жумлаларни эътиборингизга ҳавола этиб, ўз навбатига мутасадди ташкилотнинг ушбу мурожаатга берган жавоби билан танишсак:

"...«Олой» бозори, Мустақиллик ва Шимолий вокзал томонларга биронта ҳам автобус қўйилмаган. 2 йил олдин 3-, 76-маршрутли автобуслар «Олой» бозори ва «Амир Темур» майдонига қатнар эди. Бугунги кунда эса бу маршрутлар бутунлай олиб ташланди. Аксарият аҳолининг иш жойи Амир Темур, Марказий универмаг, Шимолий вокзал ва «Олой» бозори тарафларда, агар иложи бўлса ана шу йўналишларга биронта маршрут қатнови йўлга қўйилса.

27-трамвайнинг маршрут бўйича қатнаётганга 2 йил бўлди. Авалига "Қорақамиш 1/4 - Шимолий вокзал" йўналишида янги трамвайлар қўйилиб, ҳар 15-20 минутда келар эди. Аммо маҳалла аҳолининг хурсандчилиги узоққа чўзилмади. Бунга сабаб, маршрут

негадир Беруний метросигача узайтирилиб, янги трамвайлар эскиларига алмаштирилди. Энди трамвайнинг келишини 45-50 минутгача кутишга тўғри келмоқда. Бундан ташқари, йўлларда бир неча марта бузилиб, "шохи" чиқиб кетди. Биттаси бузилиб қолса, қолганлари орғида тўхтаб туради. Икки соатлаб авария машинасини кутишлай.

"...Қорақамиш ҳўдудига кечки соат 19.30 дан кейин транспорт қатнови деярли тўхтади, деса ҳам бўлади. Қатнайдиганларини эса соатлаб кутишга тўғри келади. Қорақамиш 1/1, 1/2, 1/3, 1/4, "Навбахор" ва "Ислом ота" маҳаллаларида эса 43-, 42- ва 100-автобуслар бошқа биронта транспорт йўналишини мавжуд эмас."

"...Ҳақиқатан ҳам, бундан бир неча йил аввал Қорақамиш маззеларини "Олой" бозори ва Амир Темур хисобни билан транспорт алоқасини таъминлашда 78-автобус йўналишини хизмат кўрсатиб келаётган эди, дейди жавоб хатида "Тошшаҳртранссхизмат" уюмчиси раисининг ўринбосари, бош муҳандис Ш.Ибодуллаев. — Лекин мазкур йўналишда йўловчилар оқимининг ниҳоятда паслиги ва транспорт воситалари ишининг самарасизлиги сабабли у бекор қилинди. Ҳозир-

ти вақтда Қорақамиш маззеларининг шаҳар маркази — «Олой» бозори ва "Тошкент" темир йўл вокзали билан транспорт алоқасини 27-трамвай йўналиши муқаммал таъминламоқда. Ушбу трамвай йўналишини собиқ 18-трамвай йўналишини билан бирлаштирилганидан кейин "Беруний" метро бекати билан "Тошкент" темир йўл вокзали ўртасида қатнамоқда. Йўналишга 13 та ҳаракат жалвали жорий қилинган бўлиб, 10 дақиқа оралиқ вақтда қатнайди. Мазкур йўналишининг ишлаши 2-трамвай депоси раҳбариятининг қаттиқ назоратига олинган. Бундан ташқари, Қорақамиш маззеласи аҳолисинга 42, 43, 82, 100, 109-автобус йўналишларида хизмат кўрсатилиб, Юнусовлар, Ибн Сино, Белепа маззелари, Оқтепа майдони, "Пахтакор" метро бекати, Чуқурсой темир йўл бекати, "Чилонзор" буюм бозори ва "Чорсу" бозори билан транспорт алоқаси таъминланмоқда.

"Тошшаҳртранссхизмат" уюмчиси томонидан 2009 йилда 200 дан ортқк янги автобуслар харид қилинишни режалаштирилган бўлиб, бунинг натижасида ҳозирги вақтда мавжуд бўлган йўналишларда ҳаракат жалваларини қўлайитириш ва янги йўналишлар очиш имкони яратилади."

ТАХРИРИЯТДАН:

Мана, аризининг қисқача мазмуни ва унга берилган жавоб билан ҳам танишдингиз. Авваламбор, аксарият ташкилот ва идоралардан фарқли ўлароқ, уюшманинг аризага вақтда жавоб йўлаганини эътироф этиб ўтиш жоиз. Юқорида танишганингиздек, аризаларингилари мавзуга бўлган маршрутларнинг олиб ташланганилигини баён қилиб, ўзлари яшайдиган ҳўдуд билан шаҳар марказини боғлайдиган биронта маршрутнинг йўлга қўйилишини сўраган ҳамда 27-маршрутли трамвай қатновининг оралик вақти 45-50 минут эканлигидан норози бўлиб шикоят қилишган эди. Уюшма томонидан берилган жавобда эса Қорақамиш маззеласини марказ билан транспорт алоқасини таъминлаб келган 78-маршрут йўловчилар оқимининг ниҳоятда паслиги ва транспорт воситалари ишининг самарасизлиги боис бекор қилинганлиги айтилган. Маззени "Олой" бозори ва "Тошкент" темир йўл вокзали билан ҳаракатдаги "27-трамвай" йўналиши муқаммал таъминланмоқда". Ушбу йўналишдаги қатнов 10 дақиқалик оралик вақт билан белгилангани ва 2-трамвай депоси назоратига олингани ҳақида маълум қилинган. Шундай экан, шикоят ёзишга нима сабаб бўлди?

Кунга кеча аризалар тахририйга қўнгироқ қилиб, натижа билан қизиқишди. Уюшма томонидан келган жавоб хатининг қисқача мазмунини ўқиб эшиттирдик. Эътироз билдиришди: "Афсуски ҳеч қандай ўзгариш йўқ"

Акс садо

Ганетхон илҳами

Азиз

Ватан, жаннат мисол боғларинг азиз,
Осмонга бўйлаган тоғларинг азиз,
Хар дала, сўкмонинг, қирларинг азиз,
Бағри гулға тўла ерларинг азиз.

Мен учун сендан-да хушсурут юрт йўқ,
Қалбимни ром этган жомларинг азиз.
Сендадир энг гўзал, энг тотли толе,
Мен учун хўр эсан шамолнинг азиз.

Сен каби одил юрт яна қайда бор,
Минг ўйлаб сўйлаган каломинг азиз.
Баррикент, меҳмондўст бир танги юртган,
Тилинган бол томар, забонинг азиз.

Сендай оқибат ўзга юрда йўқ,
Ҳақ йўлга бошлаган сарбонинг азиз.
Толенинг бошинга тож бўлди машғу,
Яшнашвер хўр, овоз давронинг азиз.

Майли кошонамас, қулбада яшай,
Тинч юрда яшаган хар оним азиз.
Эгам ҳалол берган ризқу насибам,
Шу юрда ошман туз-ноним азиз.

Умид ҚАМРОЕВА,
Бухоро вилояти, Шофиркон туманидаги
Қайрағоч қишлоғи

ИНСОН ТАҚДИРИ БОЗОР БЎЛМАС

"Отан бозор — онанг бозор" деган нақл бор халқимизда. Айримлар автомашинасини, бошқалар уй, кўчмас мулк, яна қимдир ўз махсулотларини бозорга олиб чиқиб сотган. Савдо-сотик яхши, албатта. Лекин ҳозирда умумжаҳон муаммосига айланиб улурган, одам савдоси каби идлатлар ҳам юзга келган. Бу борада нафақат Ўзбекистонда, балки бутун дунёда одам савдосига қарши курашни юзасидан талбирлар дастурулари ишлаб чиқилиб, махсус комиссиялар иш олиб бормоқда. Мамлакатимизда ҳам одам савдосига қарши курашни Республика идораларга комиссиясини фаолият кўрсатмоқда. Ушбу сай-ҳаракатлар натижаси ўлароқ жиноятчиликнинг мажбур турига қарши қатъий кураш олиб борилаётган.

1946 йилда туғилган Тай Эдвард Ин-Окович ҳаёти давомида турли соҳаларда меҳнат қилди. Кези келганда талбиркорлик ҳам қўл урди. Бироқ нима бўлди-ю, ёши 60 дан ошган қария жиноят йўлига кириб қолди. Унга ўқитилган кимсалар билан жинойий тил бириктириб, одам савдоси билан шуғуллана бошлади. Қозғоғистон Республикасида даромадди ишга жўнатиш, у ерда яхши шaroит яратиб бериш ваъдаси билан аёлларнинг кўйинини пўчи ёроққа тўлдириб, уларни сотиб юборган. Ҳимояга муҳтож аёллар Ин-Оковичнинг Қозғоғистондаги шериклари қўлга тушган, паспортлари олиб кўйилиб, фоҳишалик билан шуғулланишга мажбурланганлар.

Худди шундай яна бир ҳолат. 1966 йилда туғилган, турт нафар фарзанднинг онаси Гулнора Қушқова ҳам айни шундай жиноятга қўл урган. Қушқова ўзи ижаралда яшаб келаётган Тошкент шаҳар, Юнусobod туманидаги хонадонда фоҳишахона ташкил қилган. Бундан ташқари, у хорижда мўмай даромад ишлаб топиш мумкинлигини ваъда қилиб соддалик аёлларни чет элга ишлашга тақлиф қилган. Жиноятчилик ваъдаларига утган аёлларнинг тақлифига қўшилиб, хорижда ишга отлангани.

Яна бир ҳолат. 1958 йилда Тошкент вилоятида туғилган Гулбахор Зокирова муқаддам фирибгарлик жинояти билан судланган. Хукуматиимизнинг амнистия тўғри-

сидаги актга асосан биринчи судланишида жавобгарликдан озод қилинган эди. Бироқ бундан тўғри хулоса чиқармаган аёл яна жиноят йўлида давом этаверди.

Г.Зокирова кенг қўламда фаолият олиб борган. 2003 йил мартда Р.Хегая ва бошқалар билан жинойий тил бириктириб, ўзанинг мол-мулкни фирибгарлик йўли билан қўлга киритиш мақсадида Х.Холмашрапов, Б.Оттабеков, А.Каримов ва А.Мухаммадиеваларни тузоққа илинтиришди. "Кореяга ишлаш учун жўнатамиз" деб, уларнинг ҳар бириндан 2.700 АҚШ доллари, жами 10.800 АҚШ доллари олишган-у, пулларини ўзлаштириб юборганлар.

Бундан ташқари, Г.Зокирова Бирлашган Араб Амирликларининг Дубай шаҳрида яшовчи Б.Қаландаров билан олдиндан жинойий тил бириктириб, гўёки Қаландаровнинг кафеида офидант бўлиб илашнинг ваъда қилиб, алдаб Л.Жалилова ва Г.Исахожаевларни Дубайга жўнатган. Дубайда уларни Қаландаров кутиб олиб, ваъда қилинган ишга жойламай, турли шахслар билан жинсий алоқадда бўлишга мажбурлаган.

Халқимизда: "Қинғир ишининг қийини қирқ йилдан кейин ҳам чиқади", деган нақл бор. Хуқуқни муҳофаза қилувчи органлар сай-ҳаракати туфайли юқорида кўрсатилган жиноятчиларнинг пайи қирқилди. Жиноятга қўл урганларнинг барчаси қонунга мувофиқ тегишли жазога тортиди.

Шу ўринда қайд этиш жоизки, номлари зикр этилган кимсалар жиноятга қўл уришдан аввал овозини бўлса-да, инсон тақдири, унинг ҳаёти устида фикр юритганмикин? Қўлларига жабр қўрганлар кимнингдир қизи, онаси, онаси ёки синглиси-ку?! Виджон, имон, инсоф тушунчаларидан йироқлашган бу жиноятчилар адолатли жазога рўйлар бўлгандан кейингина инсон тақдири бозорга олиб чиқилиб сотиладиган буюм эмаслигини англашди.

Азиз АСРОРОВ,

Жиноят ишлари бўйича
Тошкент шаҳар суди судьяси

Тарбия ҳақида гап кетганда ўтган асрнинг бошларида халқимизнинг улуг мутафаккири, жонқур маърифатпарвар Абдулла Авлонийнинг бир гапи беихтиёр ёлға тушди: "Тарбия биз учун ё ҳаёт, ё мамот, ё саодат, ё фалоқат масаласидир". Дарҳақиқат, фарзандларимизнинг биз орзу қилгандек билимли, ҳунари, эл-юрта фойдаси тегадиган, оқил инсонлар бўлиб етишиши аввало ўзимизга боғлиқ. Ахир айтадилар-ку олманинг тағига олма, шафтолининг тағига шафтоли тушади, деб. Агар фарзанди эгри қадан қўядиган бўлса, демас оилада ё ота-она, ё ака-ука, ё ота-сингиллардан бири юқорида айтилган ҳақиқатни унутган бўлиб чиқади.

Утган йили Тўртқўл шаҳрида юз берган бир фожеани таҳлил қила туриб, кўнглимиздан шундай ўйлар кечди. Жиноят иши бўйича гувоҳ тариқасида сўроқ қилинган Арзиев

жиноят ишлари бўйича Тўртқўл туман суди томонидан 1998 йили Жиноят кодексининг 128-моддаси 1-қисми билан жавобгарликка тортилиб, Ўзбекистон Президентининг "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 6 йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги фармони асосан жазодан озод қилинган Марат Арзиев содир этган. Бундай ёвузлик реал воқелик бўрттириброқ кўрсатиладиган жангари фильмларда ҳам камдан-кам учрайди. Жиноятчи баҳор кунларининг бирда эрталаб таниши Тўртқўл шаҳри Маъшал кўчаси 3-уйда асраб олган икки фарзанди билан яшовчи Анаргул Нурумбетовнинг уйга борди. Улар билан нуношга қилди. Сўнг 15 ёшли Тўлқин Нурумбетов мактабга кетгач, уй эгаси ва унинг 3 яшар ўғли Азамат Нурумбетовни ўта шафқатсизлик билан

КИМАЙБДОР?

Қосимнинг гапларига эътибор беринг:

"Арзиев Марат менинг ўртанча ўғлим бўлади... Менга ёки бошқа бировларга Анаргулнинг уйига борадиганини айтмаган. Уни ўлдириш сабабларини билмайман. Марат ўғлим бўлгани билан ўз билганидан қолмаган, ҳеч қачон меннинг айтганимни қилмаган. У мен билан бирга яшагани билан ўзи меҳнат қилиб уйга егулик ёки пул олиб келган бола эмас. Ўғлим бўлгани билан одам ўлдиригани учун қонун олдида жавоб беришини сўрайман".

Ондадаги муҳит ҳақида тасаввурга эта бўлишингиз учун жиноят иши бўйича гувоҳ тариқасида сўроқ қилинган Арзиев Давроннинг ҳам кўрсатмасини келтиришим лозим топдик.

"...Мен оғам Марат билан Анаргул ўртасида қандай муносабат борлигини билмайман. Марат унда пули борлигини менга айтмаган. У оиламиз азоси бўлгани билан шу кунга қадар уйга харажат қилмаган. ...Бирга яшаб келган вақтида оғам Марат катта оғам Аллаберган ва унинг хотини билан уй-жой устида келишмай қолганди".

Энди бевоисита жиноятга тўхталадиган бўлсак, уни 1970 йили Тўртқўл туманида туғилган, шу кунгача шу тумандаги "Шураҳон" овул фуқаролар йиғинига яшаб келган,

ўлдириб, уйдаги пул, тилла соат, тилла тақинчоқлар, жами 9 млн. 270 минг сўмлик мол-мулкни олиб кетди.

Кейин шу хонадонга келганлигини хуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимларига айтиши мумкин деган фикр билан Т.Нурумбетовни ҳам ўлдириш учун соат 14 ларгача Боғбў канали бўйида унинг мактабдан қайтишини кутиб турган. Бироқ маҳал-ла ахлуда шубҳа уйротганлиги сабабли ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолатда ниҳтани амалга ошира олмай яширинишга мажбур бўлган.

Ушбу жиноят ишини кўриб чиққан жиноят ишлари бўйича Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди судлашувчи Марат Арзиевни Жиноят кодексининг қатор моддалари билан айбдор деб топиб, умрбод озодликдан маҳрум этиш тўғрисида ҳукм чиқарди.

Ҳа, жиноятга жазо муқаррар. Зеро, мамлакатимизда амалга ошириладиган суд-хуқуқ ислохотларидан кўзланган мақсад ҳам юртимизда қонун устуворлигини таъминлаш, фуқароларда қонунларга иттиқорлик, адолатта ишонч ҳиссини мустаҳкамлашдан иборат.

Нозим РАЙИМОВ,

Қорақалпоғистон Республикаси

прокуратураси бўлим катта прокурори.

Нуриддин ОКНАЗАРОВ,

"Huquq" мухбири

ДОИМИЙ ИШГА ЖОЙЛАШИШДИ

Шу йил 16 май кун "Аҳмад-ал Фарғоний" номи истироҳат бонига шаҳардаги корхона ва муассасаларнинг вакиллари, талбиркорлар ўз фаолиятлари тўғрисида маълумотлар битилган кўртгазмати панноларни ўрнатишди. Уларда хизмат кўрсатиш, ишлаб чиқариш йўналишлари, тайёрланаётган махсулотлар, кўрсатилаётган хизматлар, меҳнат шaroитлари акс эттирилган.

"Узсаламан" Ўзбекистон-Германия қўшма корхонаси ишлаб чиқараётган поффаллар хари-дориги, ранг-биранг ва сифат-лиги билан элга манзур бўлмоқда. "Фарғонаэзот" акциядорлик жамиятида ишлаб чиқарилаётган минерал ўзиглар мамлакатимиздан ташқари хорижга ҳам етказиб берилмоқда. Нефтин қайта ишлаш заводи, "Автойна" каби йирик корхона-ларни модернизация қилиш ва янги техника билан боғитиш ишлари жадал суръатларда олиб боришмоқда. Ушбу корхоналар

қатори ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш ҳажмини ошириб бораётган кичик ва ўрта бизнес намоёндалари - талбиркорлик субъектларининг турли касб-кор эгаларига эҳтиёжи кун сайин ортиб бормоқда. Мулк шакли турлича бўлган корхона ва муассасалар мажбур ярмаркада иш билан таъминланмаган фуқароларни ўзларидан бундан бундан ташқари тақлиф этишди.

Прокүратура ташаббуси билан шаҳар ҳоқимлиги, Бандликка қўмаклашувчи марказ, ИИБ, ДСИ ва "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ўзаро ҳамкорликда ташкил қилган бу гап-га ярмаркада 64 та корхона ва муассасалар, 28 та кичик бизнес вакиллари қатнашдилар.

Маҳалла фуқаролар йиғинлари, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамда Бандликка қўмаклашувчи марказнинг вакиллари муқим иш жойи бўлмаган фуқароларни, коллежаларни битирган ёшларни, жазони ижро этиш муассасаларини

дан қайтганларни меҳнат ярмаркасига жалб этишди. Ярмаркада улар корхона ва ташкилотлардаги иш шaroитлари билан танишиб, ўзларига мақбўл ишга кириш имкониятидан фойдаланишди. Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида қонун ва бошқа метёрий ҳужжатлар билан танишдилар.

Ярмаркада 226 нафар фуқаро, шу жумладан, 31 нафар коллежаларнинг битирувчилари, озоқликдан маҳрум этиш муассасаларида жазони ўтаб келган 15 нафар шахс "Фарғонаэзот" акциядорлик жамияти, "Фарғона нефтин қайта ишлаш заводи" унитар корхонаси, "Водийгазтаъминот" унитар корхонаси, "Фарғона ёғ-мой" акциядорлик жамияти, "Иссиқлик энергия маркази", "Узсаламан" қўшма корхонаси, "Модигул" хусусий фирмаси, "Урғоббой ота" фермер ҳўжалини ҳамда бошқа катта-кичик корхоналардан ишга кириш имкониятидан

фойдаланишди.

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг шаҳар бўлими 35 нафар йигит қизларни компьютер, чебарчилик, ҳамширлик ва бошқа йўналишлардаги ўқув курсларига қабул қилди. 218 нафар фуқаро меҳнатга оид қонунлар хусусида хуқуқий маслаҳатлар олишди.

Прокүратура органлари хуқуқбузарлик ва жиноятлар, хусусан одам савдоси жиноятини келтириб чиқарувчи билвосита сабаблардан бири — ишсизлик муаммосини ҳал этиш чораларини кўрмоқда. Банд бўлмаган фуқароларни аниқлаш, ҳисобга олиш ва ишга жойлаштириш борасидаги қонун ҳужжатлари ижросини таъминлаш устида мунтазам иш юритилиб, шаҳар худудида бўлиш йўриқлари ярмаркаларини ўтказиш ағнага тўсига кириб бормоқда.

Одилжон ИБРАГИМОВ,
Фарғона шаҳар прокурори
катта ёрдамчиси

НОҚОНУНИЙ ИШ — КЕЛТИРАР ТАШВИШ

Вазирлар Маҳкамасининг "Жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товарлар олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида"ги 154-сонли қарори мамлакатимизда экспорт-импорт операцияларини амалга ошириш ва чакана савдо қилишни тартибга солишга қаратилган муҳим ҳужжат саналади. Мазкур қарорга мувофиқ жисмоний шахслардан боқхона тўловлари ундиршининг содда-лаштирилган тартиби жорий этилди. Таъкидлаш керакки, бундай тартиб талбиркорларга ўз фаолиятларини олиб боришда бирмунча қулайликлар яратди.

Солиқ хизмати ходимлари мазкур қарорнинг мазмун-моҳиятини тушутиришга қаратилган тартиб талбирларнинг мунтазам ўтказишга қарамай, афсуски, айрим талбиркорлар томонидан унинг талаблари бузилаётган ҳолатлар аниқланмоқда. Жумладан, 2009 йил 1 апрелда қадар виллоят бўйича жами 233 та ана шундай қонунбузарлик ҳолатлари қайд этилди.

Биргина Денов туман солиқ инспекцияси ходимлари томонидан назорат тартибда ўтказиладиган мониторинг-текширув натижасида четдан ноқонуний келтирилган товарларнинг рўхсат этилмаган жойларда сотиш билан боғлиқ бўлган 103 та хуқуқбузарлик аниқланди ҳамда 28445,9 минг сўмлик товар-моддий бойликлар ашбўий дивал сифатида олиб кўйилиб, хуқуқбузарларга нисбатан жиноят иши қўзғатилди. Хусусан, туманда яшовчи фуқаролар Фахриддин Самадов ва Акмал Ноziқовлар қонунга хилоф равишда эркаклар оёқ кийимлари савдоси билан шуғулланганликлари фош этилиб, улардан 1 млн. 285 минг сўмлик товар-моддий бойликлар олиб кўйилди. Умуман, жорий йилда туманда четдан ноқонуний олиб қилинган ҳужжатсиз товарлар савдоси билан шуғулланган хуқуқбузарларга нисбатан 759510 минг сўм жазо чоралари қўўланди.

Амалдаги қонунларни четлаб, ноқонуний фаолият билан шуғулланаётган шахслар "қўза кунда эмас, кунда синиши"ни яхши англаб олишлари керак.

Илбас РАХМАТОВ,

Сурхондарё виллоят давлат

солиқ бошқармаси ахборот хизмати бошлиғи

СУРУНКАЛИ ТУШКУНЛИК ДАЪВОСИ

Америкалик олимларнинг аниқлашча, қатик таркибидаги бактериялар фақат овқат ҳазм қилишни яхшилабгина қолмай, кишилардаги сурункали тушқунликни даволашда ҳам тентги йўқ дорикан. Тадқиқотлар сурункали тушқунликка гирифтор бўлган 35 та бемор устида ўтказиб қўрилган. Бир неча ҳафта давомида уларга таркибида Lactobacillus casei бактериялари бўлган йогурт бериб турилди.

Назоратдаги кишиларнинг иккинчи гуруҳига эса плацеболи йогурт, яъни таркибида юқорида тилга олинган бактериялар бўлмаган йогурт берилган. Аниқланишича, таркибида Lactobacillus casei бўлган йогурт ошқозондаги овқатни ҳазм қилдирадиган бактерияларни қўлайтирибгина қолмай, кишилардаги ваҳима ҳамда чарчаганлик симптомларини, яъни белгиларини йўқ қилиб юборган. Энди олимлар бийойгуртнинг кишилар руҳиятига таъсири механизмни аниқлаш борасида иш олиб бормоқдалар.

ТАЛАБНИНГ ЖОНИ ТОШДАН

Ҳитойлик 17 ёшли бир талаба қурилатган кўп қаватли бинонинг 17- қаватидан тушиб кетса-да, омон қолди, деб хабар беради ИТАР-ТАСС. Бу воқеа Цилин вилоятининг Чанчунь шаҳрида оқиш берди. "Йигитчаннинг омади чопан экан, - деб ёзади "Чайна дейли" газетаси, - у пастда турган микроавтобус устига келиб тушган". Устига талаба келиб тушгандан кейин микроавтобуснинг сигналлаши сис имлаб кетган. Автобус чинкириғини эшитган машина эгаси ва қурувчилар югуриб кўчага чиққан ҳамда машина устида ётган йигитчани зудлик билан касалхонага олиб боришган. Вrachлар йигитча тезда тузалиб кетди дейишмоқда, ammo автобус ҳақида бундай гапларни айтиб бўлмайдди, чунки унинг томи бутунлай ишдан чиққан. Бир-икки ойисиз ташридан чиқмаса керак, деб ёзади "Чайна дейли".

Талаба нима учун қурилатган бинонинг 17-қаватида қурилатилганлиги ҳусусида ҳеч ким лавомим дегани йўқ.

ШАҲАР ҲАВОСИДАГИ КОКАИН

Испаниянинг энг қатта шаҳарларида бўлмиш Мадрид ҳамда Барселона шаҳарлари ҳавосида кокаин моддаси борлиғи аниқланди. AFPнинг хабар беришича, янги ўтказилган асбоб-ускуналар сивовдан ўтказилатганда шун ҳолат аниқланган. Олимплар Мадрид ҳамда Барселона шаҳарлари ҳавосини текшириб, таъқиқланган бешта гиёҳвандлик моддаларининг, яъни, кокаин, амфетамин, опиум канабиноидлар ва ЛСДларнинг изи бор эканлигини аниқлашга ҳаракат қилишган. Маълум бўлишича, бу шаҳарлар ҳавосининг 1 куб метрида 29 дан 850 пикограммгача (пикограмм граммнинг триллиондан бир қисми) кокаин бор экан. Мадрид шаҳри ҳавосида героин ҳам борлиғи аниқланган. Барселона шаҳри ҳавосида эса бу гиёҳвандлик моддаси излари топилмаган. ▶▶▶

25-MAY Dushanba

- 18.50 "Очун",
19.00 "Сунғи кўнғирок",
19.20 "ТВ - шифқор",
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар,
20.00 "Ақборот", /рус/
20.45 "Ватанимни қўлайман",
21.30 "Парламент вақти",
23.40-23.45 Тунги навалар,
"Uzbekistan",
23.45 Кўрсатувлар дастури,
23.50 "Ақборот", /рус/
23.55 "Ақборот",
00.00 "Ақдорлар мероси - келажак пойдевори", 1-қисм,
00.55 ТВ - анонс,
01.00 "Ақборот", /рус/
01.30 "Дўғалдан табияти",
01.40 "Чемпион",
02.00-04.00 "Маънавият" дастури,
04.00 "Ақборот",
04.30 Театр: "От йилган томонда",
05.10 "Икки дарё оралиғида",
05.30 "Очун",
05.40-05.55 Тонгги навалар, М.с.

- 14.15 "Ватанпарвар",
14.20 "25 ёр савёраси",
15.45 "Бир кун",
16.15 "Ақдорлар мероси - келажак пойдевори", 1-қисм,
16.40 "Икки дарё оралиғида",
17. "Ҳаёт ва қонун",
19.35 "Эртанлар - ахшиликка этаклар",
17.55 "Сизнинг адвокатиңиз",
18.05 Т/с "Бобур",

- 04.00, 08.05 "Доброе утро"
09.00, 11.00, 14.00, 02.00
Новости
08.30 Малахов +
09.30 Модный приговор
12.25 Контрольная закупка
11.15 Т/с "Агент национальной безопасности"
12.20 "Детективы"
13.00 Другие новости
13.25 Понять. Простить
14.15 "Хочу знать" с Михаилом Ширвиндтом
14.50 "Давай пожениться!"
15.55 Федеральный судья
17.00 Вечерние новости
17.20 Т/с "Следа"
18.05 "Худи меня"
18.55 Т/с "Богатая и любимая"
20.00 "Время"
20.30 Т/с "Охота на Берга"
21.25 "Дмитрий Песков. На светлой стороне жизни"
22.35 "Поэзия"
23.40 Ночные новости
00.00 Программа Сергея Шолохова "Тихий дом" на Канальном кинофестивале
02.30 Х/ф "Тарангу"
02.05 Х/ф "Дважды слуги-2"

- 04.00 "Доброе утро, Россия!"
07.55 Х/ф "Бараан" Омега,
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Вести"
10.25, 13.20 "Местное время. Вести - Москва",
10.45, 13.40 Х/ф "Варианты"
16.25 "Местное время",
16.50, 03.45 "Вести. Дежурная часть",
17.00 Т/с "Однажды будет любовь"
18.00 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть",
19.30 "Местное время",
19.50 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Т/с "Высший пилотаж",
21.50 "Мой серебряный шар. Александр Балует",
22.50 Вести-2
23.10 Х/ф "Музыкальная компания"
00.40 Х/ф "Перевал Касандры",
02.45 "Комната смеха",

05.00 "Сегодня утром"
08.00 "Квартирный вопрос"

- 17.55 "ТВ - бизнес хабарлари",
18.00 "Ез нафаси",
18.40 Т. Жалилов номидаги халқ қолчулари оркестрининг концерти,
19.00 "Навонийни ағлаш",
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар,
19.30 "Ақборот", /рус/
20.45 "Ватанимни қўлайман",
21.30 "Олдлардан бири",
23.40-23.45 Тунги навалар,
"Uzbekistan",
23.45 Кўрсатувлар дастури,
23.50 "Ақдорлар мероси - келажак пойдевори", 2-қисм,
01.00 "Ақборот", /рус/
01.30 "Ешлар майдони",
02.00-04.00 "Маънавият" дастури,
04.00 "Ақборот",
04.30 Театр: "От йилган томонда",
05.10 "Икки дарё оралиғида",
05.30 "Навонийни ағлаш",
05.50-05.55 Тонгги навалар.

- 6.55 "Yoshlar" саломи,
7.00, 15.00 "Ешлар майдони",
7.30 "Миллий мультфильм",
7.45 "Ҳаёт, мактабим!",
8.10 "Яшаш силари",
8.10, 18.10 Т/с "Ҳаёт сабоқ-дот сабоқи",
8.45, 12.55, 17.55 "Ўзбек адабиёти",
8.50 "Тошкент таронаси",

- 09.50, 11.00 Т/с "Улицы разбитых фонарей",
09.50, 16.50, 03.45 "Вести. Дежурная часть",
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Вести"
10.25, 13.20 "Местное время. Вести - Москва",
10.45 М/ф "Сказка старого дуба",
12.05 Т/с "Гоним за справедливость",
13.40 Т/с "Марш Турецкого"
14.35 "Суд идет",
15.30 "Кудалар ва партнеры",
16.25 "Местное время",
17.00 Т/с "Однажды будет любовь"
18.00 Т/с "Кармелита. Цыганская страсть",
19.30 "Вести"
19.50 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Т/с "Высший пилотаж",
21.50 "Деникин. Ильин. Шмелев. Долгий путь домой",
22.50 Вести-2
23.10 Х/ф "Темный город",
00.55 "Горячая десертка",
01.55 Т/с "Большая любовь 2",
02.55 Т/с "Люди в деревнях"

04.00 "Доброе утро, Россия!"
07.55 "Цена звездной"

25-MAY TOSHKENT

- 7.20 Кўрсатувлар тартиби,
7.25, 13.00 "Салом, Тошкент",
8.25, 14.50, 15.20, 21.50 "Анонс",
8.30 "Бозор қўрмаган йигит", В/ф,
9.50, 17.45 "Карвонсарой",
10.00 "Қаёт ва Леон", В/ф,
11.55, 16.15, 17.30 "Тош-

- 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня",
09.25, 14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие",
10.00 "Следствие вели...",
11.00 "Суд присяжных",
12.30 Т/с "Возвращение Мухомора",
15.30 Т/с "Адвокат",
18.30 Т/с "Город соблазна",
20.15 Т/с "Мент в законе",
21.10 "Честное признание",
22.20 Т/с "Мертвые до востребования",
23.15 "Школа словесия",
И. Волкова,
00.05 "Одноклассники",
00.35 "Ты не поверишь!",
01.05 Х/ф "Последний поворот на Бруклин",
03.40 Комедия "Уходим под воду",

07.00 М/ф
08.00 М/с "Рорри. Приключения гоночной машинки",
08.30 М/с "Чуды-юды в лапке",
09.00 М/с "Шаман Кинг",
09.30 М/ф

26-MAY Seshanba

- 9.00, 17.00 "Давринг боласи",
9.10 "Марокки гидравлика",
9.20 "Кувнок думбоқалар",
9.35 "Автотурлар",
9.55, 18.45 "UzEX",
10.00, 19.00, 16.00 "Давр",
10.10, 19.30 "Ўғирланган оғру", Т/с,
10.55, 18.00 "Тафаккур чироғи",
11.00 "Муъжизавий дунё",
11.50 "Эверест",
12.20 "Галилео", Т/с,
13.10 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиғига "Тошкентнома",
13.25 "Шарқ дарвозаси",
13.30, 21.00 "Шамоллар мусавири", Т/с,
14.20 "Ватанпарвар",
15.30 "Тошкент кўчалари",
15.35 "Тасвир ва таассирот",
15.55, 21.55 "Тошканди азиям",
16.10 "Абсона ва ҳақиқат",
16.30 "Орзулар майдони",
17.10 "Марокки математика",
17.20 "Троллар ўлкаси", М/ф,
17.40 "Илҳом қанотлари",
17.45 "Ешлар ва телим",
18.50 "Тошкент-2000",
18.50, 22.00 "Давр",
20.00 "Футбол-2009",
20.50 "Келажак галлари",
22.50 Б/ф "Ҳаройиб ходиса",
23.30 "Юрт тинчилиғи",

- 09.30 М/ф
10.00, 19.05 Т/с "Человек-невидимка",
11.00, 03.00 Т/с "Главный калибр",
12.00 Д/ф "Тайные знаки. Секретный дневник Лиги чемпионов",
13.00 Д/ф "Некуда бежать. Пожар на космической станции",
14.00, 20.00 Т/с "Моя любимая ведьма",
15.00 Д/ф "Затерянные миры. Мечта о философском камне",
16.00 Д/ф "Разрушитель мифов",
16.50 "Упс!",
17.15 Т/с "Пси-фактор",
18.10 Т/с "Вавилон 5",
21.00 Д/ф "Тайные знаки. Многоженство по-русски",
22.00 Д/ф "Затерянные миры. Погоня за сокровищами",
23.00 Х/ф "Комодо против кобры",
07.00 М/с "Рорри. Приключения гоночной машинки",
08.30 М/с "Чуды-юды в лапке",
09.00 М/с "Шаман Кинг",

26-MAY TOSHKENT

- 7.20 Кўрсатувлар тартиби,
7.25, 13.00 "Салом, Тошкент",
8.25, 19.40 Бизнес-"Пойтахт",
8.30, 18.50 "Муҳаббат қавҳаси", Т/с,
9.20, 17.45 "Карвонсарой",
9.30, 15.00, 18.30, 21.30 "Пойтахт",
10.55, 20.50 "Уайларим",
11.00, 17.55, 22.45 "Телекурьер-маркет",
11.20 "Саломат бўлинг",
12.40 М/с "Динозавр",
14.25 Х/ф "Город мастеров",
15.45 М/ф,
16.05 Музыканальная дорожка
16.45 Х/ф "Несчастный беневоко",
18.05 Музыканальная дорожка
18.45 Х/ф "От кобальда до могила",
20.25 Музыканальная дорожка
21.05 Х/ф "Человек паук 3"

- 09.30 "Тысяча мелочей",
10.00, 15.00, 22.00 "Вне закона",
10.30, 17.00 Т/с "Морская полиция: Спецотдел 2",
11.30, 21.00 Х/ф "Воздушные пилаты",
13.30, 20.30 "Самое смешное видео",
14.00, 18.00 "Судебные страсти",
15.30, 19.00, 22.30 Т/с "Безмолвный свидетель",
16.00, 23.00 - Т/с "След",
19.30 Т/с "День рождения Буржуа",
21.00, 21.30 "Брачное чтение",
00.00 Т/с "Закон и порядок: Специальный корпус 7",
07.00 Т/с "Эврика",
07.55 М/с "Смешарики",
08.30, 10.30, 18.00, 20.00 Т/с "Папины дочка",
09.00, 21.00 Т/с "Ранетки",

- 07.00 Т/с "Эврика",
07.55 М/с "Смешарики",
08.30, 10.30, 18.00, 20.00 Т/с "Папины дочка",
09.00, 21.00 Т/с "Ранетки",

26-MAY TOSHKENT

- 7.20 Кўрсатувлар тартиби,
7.25, 13.00 "Салом, Тошкент",
8.25, 19.40 Бизнес-"Пойтахт",
8.30, 18.50 "Муҳаббат қавҳаси", Т/с,
9.20, 17.45 "Карвонсарой",
9.30, 15.00, 18.30, 21.30 "Пойтахт",
10.55, 20.50 "Уайларим",
11.00, 17.55, 22.45 "Телекурьер-маркет",
11.20 "Саломат бўлинг",
12.40 М/с "Динозавр",
14.25 Х/ф "Город мастеров",
15.45 М/ф,
16.05 Музыканальная дорожка
16.45 Х/ф "Несчастный беневоко",
18.05 Музыканальная дорожка
18.45 Х/ф "От кобальда до могила",
20.25 Музыканальная дорожка
21.05 Х/ф "Человек паук 3"

- 07.00 Т/с "Эврика",
07.55 М/с "Смешарики",
08.30, 14.30, 18.00,

KAMALAT-TV

- 12.00, 14.05 Клип минутка
12.20 Ералаш
12.40 М/ф "Возвращение в Гайю",
14.25 Х/ф "Варвара краса, длинная коса",
15.55 М/ф,
16.15 Музыкальная дорожка
16.55 Х/ф "Кто я?",
18.55 Музыкальная дорожка
19.35 Х/ф "Царь скorpionов",
21.05 Музыкальная дорожка
21.45 Х/ф "Австрада 60"

- 10.00 Истории в деталях.
11.00 "Галилео",
12.00 Т/с "Моя прекрасная няня",
13.00 "Галилео",
13.30 Т/с "Короли игры",
14.40 М/с "Все псы попадают в рай",
15.00 М/с "Новые приключения Человека-паука",
15.30 М/с "Клуб Винкс - школа волшебниц",
16.00 М/с "Черный плащ",
16.30 Т/с "Все тип-топы, или Жизнь Зака и Коди",
17.00 "Галилео",
18.30 Т/с "Кадетство",
19.30, 23.50 Т/с "6 кадров",
22.00 Х/ф "Любовь - не то, что кажется...",
23.00 Х/ф "Дрожь земли",
01.00 Песня дня,
01.30 "Кино в деталях",
02.30 Х/ф "Дочки-матери",
04.05 Т/с "Доктор Кто",

- 07.00 Т/с "Эврика",
07.55 М/с "Смешарики",
08.30, 10.30, 18.00, 20.00 Т/с "Папины дочка",
09.00, 21.00 Т/с "Ранетки",

KAMALAT-TV

- 7.00 "Бодрое утро",
7.50 "Тет-а-тет",
8.00, 18.30 "Хабарлар" (рус),
8.20 "Малахов +",
9.05 "Теннис академияси",
9.30, 21.30 "Хабарлар" (узб),
9.55 Кураш,
11.50 Теннис. "Ролан Гаррос",
11.35 "Футбол шарҳи",
12.05-13.40, 21.55 Интерфутбол,

- 18.00 "Тет-а-тет",
18.30 "Телекамол авлод",
18.55 Футбол. Журнал Лиги чемпионов,
19.20 "Кулгу шифо",
19.50 "Формула-1",
23.30 Шарқ аккумуляшлари,
00.20 "Тунингиз осуда бўлсин!",
12.00, 14.05 Клип минутка
12.20 Ералаш
12.40 М/ф "Динозавр",
14.25 Х/ф "Город мастеров",
15.45 М/ф,
16.05 Музыкальная дорожка
16.45 Х/ф "Несчастный беневоко",
18.05 Музыкальная дорожка
18.45 Х/ф "От кобальда до могила",
20.25 Музыкальная дорожка
21.05 Х/ф "Человек паук 3"

- 12.00, 14.05 Клип минутка
12.20 Ералаш
12.40 М/ф "Возвращение в Гайю",
14.25 Х/ф "Варвара краса, длинная коса",
15.55 М/ф,
16.15 Музыкальная дорожка
16.55 Х/ф "Кто я?",
18.55 Музыкальная дорожка
19.35 Х/ф "Царь скorpionов",
21.05 Музыкальная дорожка
21.45 Х/ф "Австрада 60"

- 07.00 Т/с "Эврика",
07.55 М/с "Смешарики",
08.30, 14.30, 18.00,

27-МАЙ Чорshanba Payshanba

UZBEKISTON	18.40 "Қамолот остонаси".
5.55 Кўрсатувлар дастури.	19.00 "Саломат бўлинг".
6.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон"	19.25, 19.55, 20.55 Ўзинлар.
7.00, 12.50 "Иқлим".	19.30 "Ахборот" (рус).
7.05 "Ихбор".	21.40 "Ваганина куйлайман".
7.10 Театр: "Тошкентда сабаҳ".	21.50 "Нинани" Б/Ф.
7.55, 18.00 "Оптин мерос".	00.30 - 00.35 Тунги навалар.
8.00 "Ахборот".	"Uzbekistan".
8.30, 21.50 "Робин Гуд" Т/с.	00.35 Кўрсатувлар дастури.
9.00, 10.20 "Маънавият" дастури.	00.40 "Қишлоқ ҳаёти".
10.20 "Чорража".	01.00 "Ахборот" (рус).
10.35, 14.15, 16.20, 17.10, 20.00, 20.50, 22.45 ТВ - анонс.	01.30 "Ешлар майдони".
10.40 "Ягона омида".	02.00 - 04.00 "Маънавият" дастури.
11.00, 14.00, 17.00, 21.00 "Ахборот".	04.00 "Ахборот".
11.10, 19.20 "ТВ - шифкор".	04.30 Театр: "От йилгандан томонда".
11.15, 20.05 "Игит кўнгли" Т/с.	05.10 "Икки даре оралмида".
11.50 "Наманган ширмовлари".	05.30 "Истеъдод".
12.55, 18.05 Т/с "Бобур".	05.45 - 05.55 Тонги навалар.
13.25 "Эски албом".	
13.30 "Ҳаёт манзаралари".	
13.40 "Қизилқариқ математика". М/с.	
14.20 "Эрин дунё".	
14.40 "Зинни инжисодиёт".	
14.50 "Донишдегит" "Севги шарофи" 1-қисми.	
16.00 "Тараққий сари".	
16.25 "Олов - тилсиз ва".	
16.40 "Икки даре оралмида".	
17.15 "Таринга эътибор - келажакка эътибор".	
17.35 "Эртаклар - ахшиликка етаклар".	
17.55 "Сизнинг адвокатингиз".	

TOSHKENT	7.20 Кўрсатувлар тартиби.
7.25, 13.00 "Салом, Тошкент".	7.50 "Тет-а-тет".
8.25, 19.40 Бизнес-"Пойтахт".	8.00 "130 "Хабарлар" (рус).
8.30, 18.50 "Мухаббат кавҳа-ри". Т/с.	8.05 "Теннис академияси" Серил.
9.20, 17.45 "Карвонсарой".	9.30, 21.30 "Хабарлар" (узб).
9.30, 15.00, 18.30, 21.30 "Пойтахт".	9.55 Кураш.
9.40, 11.10, 18.15, 19.55 "Тошкент2200".	10.35 Тураш. "Ролан Гаррос".
9.45 "Репортаж" (рус).	11.40-13.20 Интерфутбол.
9.55, 18.20 "Уиллари".	18.00 "Тет-а-тет".
10.00, 17.55, 22.45 "Телекүрер-маркет".	18.10 "Умид ниқоллари".
10.20 "Химон".	18.55 Кўл жанги. Мамлакат очиб чемпионати.
10.30, 20.00 "Пойтахт".	19.25 "Футбол мундали".
10.40, 21.00 "Милларс" Т/с.	19.50 "Спортлото".
11.10 "Тошкентда латифа".	21.55 "Универсал жанг".
11.20 "Энаганинг кунлиги". Б/Ф.	22.35 Теннис. "Ролан Гаррос".
14.00, 21.55 "Дунё" теледастури.	23.40 Футбол Финал. "Барселона".
14.50 "Дунё Ўзбек оператори нигоҳи: Малакка". Х/ф.	01.50 "Туннигиз осуда бўлинди".
15.20 "Галактика". Х/ф.	
16.10 "Бомжик қиқирди". Б/Ф.	
17.35 "Ака-ука Гриммлар". М/ф.	
18.25, 21.50 "Анонс".	
19.45 "Дурдона".	
20.20 "Интервью" (рус).	
20.30 "Менинг шахрим".	
20.45 "Эртамиз эгалари".	
23.05 "Қиём SMS со звездами".	
23.10-01.05 "Қадушқис тигр, затанамий дракон" Х/ф.	

SPORT	7.00 "Бодрое утро".
7.50 "Тет-а-тет".	7.50 "Тет-а-тет".
8.00 "130 "Хабарлар" (рус).	8.00 "130 "Хабарлар" (рус).
8.05 "Теннис академияси" Серил.	8.05 "Теннис академияси" Серил.
9.30, 21.30 "Хабарлар" (узб).	9.30, 21.30 "Хабарлар" (узб).
9.55 Кураш.	9.55 Кураш.
10.35 Тураш. "Ролан Гаррос".	10.35 Тураш. "Ролан Гаррос".
11.40-13.20 Интерфутбол.	11.40-13.20 Интерфутбол.
18.00 "Тет-а-тет".	18.00 "Тет-а-тет".
18.10 "Умид ниқоллари".	18.10 "Умид ниқоллари".
18.55 Кўл жанги. Мамлакат очиб чемпионати.	18.55 Кўл жанги. Мамлакат очиб чемпионати.
19.25 "Футбол мундали".	19.25 "Футбол мундали".
19.50 "Спортлото".	19.50 "Спортлото".
21.55 "Универсал жанг".	21.55 "Универсал жанг".
22.35 Теннис. "Ролан Гаррос".	22.35 Теннис. "Ролан Гаррос".
23.40 Футбол Финал. "Барселона".	23.40 Футбол Финал. "Барселона".
01.50 "Туннигиз осуда бўлинди".	01.50 "Туннигиз осуда бўлинди".

► Бундан ташқари, дам олиш кунлари шаҳарлар ҳавосида гиёҳвандлик моддаси кўпайган, бу эса дам олиш кунлари бундай моддаларнинг истеъмол қилинишидан далолат беради. Шу билан бирга олимлар гиёҳвандлик моддаларини истеъмол қилмайдиган кишиларни тинчлантириш йўллариин изламоқдалар. Уларнинг айтишича, шаҳарлар ҳавоси таркибидаги гиёҳвандлик моддалари шунчал кам экани, бу ҳаводан минг йил нафас олганда ҳам киши вужудига оидий гиёҳванд оладиган бир доза гиёҳвандлик моддаси кирмас экан. Таъкидлаб ўтиш лозим, тест тадкиқотлари мамлакатнинг улкан илмий ташқиқоти бўлими Испания Миллий илмий кенгаши CSIC ходимлари томонидан яратилган асоб-ускуналар ёрдамида ўтказилган.

АРОҚҲҲР ТАКСИЧИ

10 май куни Москва атрофидаги шаҳарларда лагифаном вакеа соди бўлди. Серпухов ЙХХИС инспекторлари одам ташин билан шугулланаётган хусусий таксичи тўхтатишди. 44 ёшли Глеб С.нинг маст эканлигини аниқлаш учун экспресс-тестдан фойдаланишни умуман ҳожати йўқ эди. Унинг вужудидан спиртли ичимликлар хиди шундай бурқираб аниқ турардики, ёнидан утган йўловчиларнинг умуман ҳожати йўқ эди. Унинг вужудидан спиртли ичимликлар хиди шундай бурқираб аниқ турардики, ёнидан утган йўловчиларнинг умуман ҳожати йўқ эди. Унинг вужудидан спиртли ичимликлар хиди шундай бурқираб аниқ турардики, ёнидан утган йўловчиларнинг умуман ҳожати йўқ эди. Унинг вужудидан спиртли ичимликлар хиди шундай бурқираб аниқ турардики, ёнидан утган йўловчиларнинг умуман ҳожати йўқ эди.

UZBEKISTON	07.55, 02.30 "Артист забитого жанра. Владимир Шубарин".
08.00, 11.00, 14.00, 02.00	08.50, 11.00 Т/с "Улиши разбитой фанера".
08.30 Малахов +	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
09.30 Модный приговор	09.20 "Особо опасен".
10.25 Контрольная закупка	10.00 Т/с "Кровавый круг".
11.15 Т/с "Агент национальной безопасности"	11.00 "Суд присяжных".
12.20 "Детективы"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
13.00 Другие новости	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
13.25 Понят. Простите	15.30 Т/с "Алдак".
14.15 "Хочу знать"	18.30 Т/с "Город соблазна".
14.40 "Девять поженки"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
15.55 Федеральный судья	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".
22.55 "Федеральный судья"	09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 22.00 "Сегодня".
17.00 Вечерние новости	09.20 "Особо опасен".
17.20 Т/с "След"	10.00 Т/с "Кровавый круг".
18.05 "Пусть говорят"	11.00 "Суд присяжных".
18.55 Т/с "Богатая и любимая"	12.30 Т/с "Возвращение Мухомора".
20.00 "Время"	14.30, 17.30 "Чрезвычайное происшествие".
20.30 Т/с "Братья Карамазовы"	15.30 Т/с "Алдак".
21.35 "Высшая лига"	18.30 Т/с "Город соблазна".
21.50 "Хочу знать"	20.15 Т/с "Мяг в законе".

UZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00, 12.00 "Ассалом, ўзбекистон!"

19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар. 20.45 "Ватиними куйлайман"

YOSHILAR

6.55 "Yoshlar" salomi. 7.00, 15.00 "Ёшлар майдон"

29-MAY Juma

роғи. 11.00 "Мўъжизавий дунё". 11.50 "Сехрли қўллар"

TOSHKENT

7.20 Кўрсатувлар тартиби. 7.25, 13.00 "Салом, Тошкент"

8.25, 19.40 Бизнес-"Пойтахт". 8.30, 18.50 "Мухаббат қаҳари"

SPORT

7.00 "Бодрое утро". 7.50 "Тет-а-тет". 8.00, 18.30 "Хабарлар (рус)"

«УЙФОНАЁТГАН» ВУЛҚОН

10000 йиллардан бери сўниқ холда бўлган Қилиманжаро вулкони шу йилнинг ноябрь ойида «уйфонади», дейишмоқда олимлар.

Танзания ва Кения чегараларидаги тоғларда бўлган вулкон кратерларидаги осмон фалакка лавалар, яъни катта даражадаги иссиқликда эриб, суяклик ҳолатига тушган жисмлар отилиши кутилмоқда. Баландлиги 5895 метр бўлган бу тоғдан лавалар отилиш миллионлаб кишиларнинг ҳаёти хавф остида қолади. Юз минг йиллардан бери сўниқ холда бўлган уч бошли бу улкан вулконнинг бошини асрий қор ва музликлар ўраб олган.

ROSSIA

04.00, 08.05 "Доброе утро". 08.00, 11.00, 14.00 Новости

04.00 "Доброе утро, Россия!". 07.55 "Мусылмане". 08.05 "Мой серебряный шар. Янина Жеймо"

TV 000

07.00 М/ф. "Рорри. Приключения гонимой машинки". 08.30 М/с "Чуды-юды"

01.30 Т/с "Пси-фактор". 03.30 Х/ф "Топор". 05.30 Комедия страха.

UZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00, 12.00 "Ассалом, ўзбекистон!"

23.45 - 23.50 Тунги навалар. "Uzbekistan". 23.55 Кўрсатувлар дастури.

YOSHILAR

6.55 "Yoshlar" salomi. 7.00, 15.00 "Ёшлар майдон". 7.45, 15.55, 21.55 "Тошкент азиям"

30-MAY Shanba

12.50 "Юртим юраги". 13.10 "Соғлом яшаш". 13.30 "Сўғлом кўчалар"

TOSHKENT

7.20 Кўрсатувлар тартиби. 7.25, 13.00 "Салом, Тошкент"

10.00, 17.55, 23.00 "Телекурьер-маркет". 10.20 "Саломат бўлинг!"

SPORT

8.00 "Бодрое утро". 8.50 "Тет-а-тет". 9.00, 18.30 "Хабарлар (рус)"

ROSSIA

05.00, 09.00, 11.00 Новости. 05.45 "Виз Родригес"

04.10 Х/ф "Подруги". 05.45 "Виз Родригес". 06.00 "Сельский час"

TV 000

04.35 Х/ф "Тарзан и дьяволица". 05.50 М/с "Приключения Гулливера"

07.00 М/ф. "Жизнь с Луи". 08.00 М/с "Жизнь с Луи"

SPORT

07.00 Х/ф "Д Артаньян и тигр микстера". 08.50 М/ф "По лунной дорожке"

«НИКОТИНХҲҮР НИНДЗА»-НИНГ ҚИЛИМИШИ

А К Ш - нинг Колорадо штатидаги Голден шаҳри полицияси мана икки йилдан бери Жефферсон округидаги дўконлардан кимматбаҳо сigaretларни ўмариб кетаётган шахснинг устидан қидирув ишларини олиб бормоқда, деб хабар қилади Associated Press ахборот агентлиги.

ЁЛФОН АХБОРОТ УЧУН

РИА Новости ахборот агентлигининг хабар беришича, Россия колонияларида махбублигини турли қийноқларга гирифтор қилинаётганлиги тўғрисида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи журналист аёлининг чоп эттирган материаллари ёлгон-шиқдан иборат, ҳақиқатга бутунлай мос келмайди деб топилган.

UZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00, 12.00 "Ассалом, Ўзбекистон". 7.00, 13.00 "Икким". 7.05 Б/ф "Колдузингни бер, жомон", 2-хисм.

00.25-00.30 Тунги наволар. "Uzbekistan". 00.30 Кўрсатувлар дастури.

31-MAY Yakshanba

15.00 "Камалак йўли". 15.45 "Нафс гирдоб". 16.00 "Ўқибди" Т/с.

TOSHKENT

7.20 Кўрсатувлар тартиби. 7.25, 13.00 "Салом, Ташкент". 8.25 Бизнес-"Пойтахт".

ТВ 5

12.20 "Балиқка қайтиб". 12.35 "Саргузаштлар ороли". 14.00, 19.05, 20.45 "Анионс".

SPORT

8.00 "Бодрое утро". 9.00, 10.00, 18.00, 21.30 "Умид ниҳоллари-2009" кундалиги.

14.35 ФУТБОЛ ЎЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНАТИ

"НАБЕАХОР" - "НЕВТИЧ" "АНДИЖОН" - "ХОРАЗМ". 17.00 "Профринг". 18.25 "Умид ниҳоллари-2009".

KAMALAK-TV

10.00, 11.25 Клип минута 10.20 М/ф "Буш". 11.45 М/ф "Том и Джерри".

Волгоград шаҳрининг Киров тумани суди 13 май куни ҳуқуқни муҳофазатчи журналист аёл Елена Маглеваннана Россия Федерацияси Жазони ижро этиш федерацияси хизмати (ФСИН)нинг бўлимида доғ туширувчи ёлгон-яшиқдан иборат материални чоп эттирганликда айбдор деб топди.

05.00, 09.00, 11.00 Новости. 05.10 Х/ф "Еще один парень-карикат". 07.05 Спикер. 07.45 "Служу Отчизну!".

06.25 "Синхронларома". 06.55 "Сам себе режиссер". 07.45 "Утренняя почта".

ТРК

04.50 Боевик "Волкодав". 05.30 "Дниль мир". 07.00, 09.00, 12.00, 15.00 "Сегодня".

ТВ 000

07.00 М/ф. 08.00 М/с "Жизнь с Луи". 08.30 М/с "Чудно-юды в лавке".

ДТВ

07.00 "Клуб детективов". 07.55 Музыка. 08.00 "Как ухаживали кумиры. Евгений Матвеев".

Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт // Спорт

Ўзбек йигити финалда

2008 йилда Осиёнинг энг яхши ҳақами унвонига сазовор бўлган ҳамюртимиз Равшан Эрматов 27 майда Римда бўлиб ўтган Европа чемпионлар Лигаси финалини бошқариши кутилмоқда, деб хабар беради Regnum. Бундай тақдир билан УЕФА президенти Мишель Platini чиқди.

Тайсон ҳам келаркан

Профессионал бокс бўйича оғир вазн тоифасида жаҳоннинг собиқ чемпиони Майк Тайсон 30 май куни Хелсинки шаҳрида Николаи Валуев ва Руслан Чагаевлар ўртасида бўлиб ўтган жангта фахрий меҳмон сифатида тақдиф қилинди.

Олтинлар шодаси

Яқинда Боку шаҳрида бўлиб ўтган балий гимнастика бўйича Европа чемпионатида Россиялик гимнастикачи Евгения Канаева мусобақанинг барча олтин медалларини қўлга киритди. Ушбу мусобақадда Россия жамоасининг қўлга киритган олтин медалларини ҳисобга олганда Пекин олимпиадасининг чемпиони Евгения "Европа-2009"нинг беш карра чемпионга айланди.

Ювентус мураббийни бушатди

"Ювентус" клуби бош мураббийи Клаудио Раньерини ишдан бушатди унинг ўрнига мазкур жамоа ва Италия термасининг собиқ химоячиси Чиро Феррарани мураббий этиб тайинлади. Чиро 2005 йилда футболчи фаолиятини тугатганидан сўнг Италия термаси штабига ишга олинган ва италияликлар 2006 йилдаги жаҳон чемпионатида бош совринни қўлга киритган эди. Шундан сўнг Чиро "Ювентус" тизимида ишлаб боришди.

Покер спортга айланади

Халқаро олимпиа қўмитаси (МОК) яқин бир йил ичида қартанинг покер ўйинини спорт турлари қаторига киритиши кутилмоқда. — Покерни МОК томонидан қабул қилинган мантиқий ўйинлар оиласига (шоҳмат, шашка, бриж ва ғо) киритиш режалаштириляпти, — дейди Россия спорт покери федерациясининг президенти Дмитрий Лесной РИА Новостига берган интервьюсида. Жумладан, ушбу жараёнга тааллуқли ҳужжатларни ҳуқуқшунослар бир ёки ярим йил ичида ишлаб чиқишлари мумкин. Бу борада биринчи қадам сифатида еттида давлат, шунингдек, Россия иштирокчида Лозаннада Халқаро покер федерацияси таъсис этилди. Федерацияга аъзолик оқиқ тизимда бўлгани учун яқин ойларда халқаро федерацияга яна 30-40 давлат қўшилиши кутилмоқда.

ЎҒРИНИ ҚАРОҒЧИ УРДИ

Россиянинг Свердловск вилоятида 41 ёшли Иван Марфицин деган шахс 2 йил қамок ҳазосига ҳукм қилинди. У Сосва посёлқасидаги 18-сонли ахлоқ тузатиш колониясининг озик-овоқат омборига ўвирликка тушган. Терговчиларнинг тахминига қўра, у 2 март куни тузда омбор эшитини монтироватьк билан бузиб, ичкарига кирган ва умумий қиймати 8 минг рубллик колония мулкнинг ўғирлаб кетган. Жумладан, Марфицин 60 килограммлик бир бочка қуёлтирилган ширин сут (сгупшёнка), 30 килограмм чеснок, 12 килограмм помидор қайласи (томатная паста), 12 пакет шарбат ва 12 пакет сутни ўғирлаб кетган. Бундан ташқари, у қоса-товоқ ювнида ишлатиладиган 12 баллон ювни воситасини ҳам ўзи билан олиб кетган. Суд уни Россия Федерацияси ЖК нинг 158-моддаси бўйича (ўғирлик) айбдор деб топди. Марфицин жазони қаттиқ режимли колонияда ўтайди.

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгач, эркин бозор иқтисодиёти қонуниятлари ва асосланган демократик жамият барпо этиш йўлини таллади. Мустақиллик йилларида дунёнинг кўплаб давлатлари билан ҳар томонлама ва кенг қамровли ҳамкорликда иш олиб борилиб, иқтисодиётни ислоҳ қилишда кўза кўринарли натижаларга эришилди. Албатта, бозор иқтисодиёти шариоитида ислоҳотларни амалга оширишда ҳар бир давлатда банк тизимининг аҳамияти беҳисоб бўлади. Айтиш мумкинки, банклар давлат иқтисодий ривожланиши ва барқарорлигини таъминлашнинг муҳим бўлини кўриб ҳисобланади.

Ушбу жараёнларнинг кейинги босқичи сифатида жорий йилнинг 8 апрелида "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун матбуотда эълон қилиниб, кучга кирди. Шу ўринда айтиб ўтиш жоизки, ушбу Қонун Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 10 ноябрдаги "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банкнинг тadbиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш борасидаги фаолиятини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 4051-сонли ва 2008 йил 18 ноябрдаги "Иқтисодиётнинг реал сектори корхоналарининг молиявий

лика комиссиясининг тегишли ваколатлари мустақамлаб қўйилди.

"Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги Қонуннинг "Марказий банк учун тақиқланган фаолият турлари" деб номланган 4-моддасида белгиланган умумий қоидага мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки банклар на бошқа юридик шахсларнинг капиталларида иштирок этишга ҳақли эмас. Бироқ Ўзбекистон Республикаси Халқ банкнинг, шунингдек Марказий банк фаолият юритишини таъминлайдиган корхоналар ва ташкилотларнинг капиталларида Марказий банкнинг иштирок этиши бундан мустаснодир. Шуниси ҳам борки, Ўзбекистон Республикаси

банк тизимининг ҳуқуқий асослари яратилишидан бошланган дейиш мумкин. Шунингдек, "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги ва "Банклар ва банк фаолияти тўғрисида"ги қонунлар қабул қилинди. Бу даврда Ўзбекистон Республикасининг банклари томондан тўлиқ шаклланиб, халқаро интеграцияга ва банк тизimini янада ислоҳ қилишга оид чоралар амалга оширилди. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг назоратга оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларини Жаҳон банкнинг банк фаолияти назорати тамойиллари асосида тўлиқ қайта ишлаб чиқилганлиги республика банк тизимининг жаҳон интеграциясига тўлиқ киришганлигидан дарак беради. Бундан

миёти устав фондининг энг кам миқдорини Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг курси бўйича 400 минг АҚШ доллари тенг суммага этказиш ҳақида ўзгартинлар киритилди. Бундан ташқари, шу фармонга асосан, республикада фаолият юритаётган очик ва ёпиқ акциядорлик жамиятлари 2010 йилнинг 1 январига ҳақ ўзларининг устав жамғармалари миқдорини улар қайта рўйхатга олинган санада Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг курси бўйича эквиваленти камида 400 минг АҚШ доллари тенг суммага этказишлари ёки хусусий мулкчилик шаклига ўтишни таъминлашлари шартлиги ва бу борада тегишли идоралар тушунтириш ишларини олиб боришлари лозимлиги

мидан 10 баробар кўп бўлиб, ўз навбатида ликвидлик, яъни тўловларга қодирлик даражаси бўйича муаммо йўқлигидан дарак беришини ҳам таъкидлаб ўтган эди.

"Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун нормаларига ўхшаш нормаларни хорижий давлатлар қонунчилигида ҳам учратиш мумкин. Айтайлик, Россия Федерациясининг 1997 йилдаги "Ночорлик (банкротлик) тўғрисида"ги Федерал қонунига асосан, ночор деб топилган корхоналарни тугатиш ишларини Тугатиш комиссиялари амалга ошириши белгиланган.

Бундан ташқари, Қонун халқаро тажрибага ҳам мос келади. Мисол сифатида Жаҳон банкнинг банк фаолияти назорати тамойилларини келтириш мумкин. Бундан ташқари, Истамбулда 1990 йил 5 июнда қабул қилинган "Банкротликнинг айрим халқаро жиҳатлари бўйича Европа Конвенция"ни ҳам бу борадаги ха-

БАНКЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ

барқарорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 4053-сонли фармонлари талабларидан келиб чиқиб тайёрланган. Ушбу Фармонларни қабул қилишдан асосий мақсад эса банклар капиталлашувини ошириш, корхоналарнинг иқтисодий аҳволини яхшилаш ва улардаги ишлаб чиқаришни модернизация қилишдан иборатдир.

Маълумки, "Банкротлик тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг "Қарздорнинг мол-мулкни сотиш" деб номланган 135-моддасида мувофиқ, қарздорнинг мол-мулкни инвентаризация қилинганидан ва баҳоланганидан кейин тугатиш босқарувисига ушбу мол-мулкни очик қим оиди савдосида сотишга кирилади. Бунда банкрот бўлган қарздорнинг мол-мулкни сотиш тартиби ва муддатлари (жадвали) кредиторлар йиғилиши ёки кредиторлар қўмитаси томонидан маълумлини керак. Шундай қилиб, мазкур мол-мулкни сотиш шартларини тасдиқлаш кредиторлар йиғилиши ёки кредиторлар қўмитасининг ваколатларига кирди. Ваҳоланки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иқтисодиётнинг реал сектори корхоналарининг молиявий барқарорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони асосида иқтисодий ночор корхоналарни тижорат банкларига сотиш бўйича Республика комиссиясини тузиш назарда тутилган. Комиссия ваколатларига банкрот корхоналарни тижорат банкларига сотиш шартларини ҳамда аукцион ва танлов асосида ўтказиладиган савдоларнинг натижаларини тасдиқлаш ҳам кирди. Шу муносабат билан, мазкур Қонун асосида "Банкротлик тўғрисида"ги Қонуннинг 135-моддасига юқорида зикр этилган Респуб-

си Президентининг 2008 йил 10 ноябрдаги 4051-сонли фармонида Марказий банкнинг Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 5 майдаги 3750-сонли фармони билан ташкил этилган "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банкнинг устав капиталлида иштирок этиш ҳуқуқини қонунан мустақамлаб қўйдиган норма билан тўлдирилди.

"Банклар ва банк фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг банклар бевосита ишлаб чиқариш, савдо ва суғурта фаолияти билан, шуғулланишга ҳақли эмаслиги ҳақидаги нормани ўз ичига олган "Банк операциялари" деб номланган 4-моддаси банкларга банкрот деб эълон қилинган ишлаб чиқариш корхоналарини молиявий соғломлаштириш ва қайта тиклаш, уларни техника ва технология жиҳатидан модернизациялаш ҳамда қайта жиҳозлаш, ташқи ва ички бозорларда рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришни ташкил этиш учун бундай корхоналарни сотиб олишга ва кейинчалик стратегик инвесторларга бозор баҳосида сотишга имкон берадиган норма билан тўлдирилди.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикасининг банк тизими ҳақида тўхталиб ўтадиган бўлсак, ушбу тизимнинг мустақиллик шариоитида шаклланиши ва ривожли республикада миллий валюта тизimini йўлга қўйилиши ва Ўзбекистон Республикасининг миллий валютаси "сўм" муомалага киритилиб, икки поғонали

ташқари ушбу тизимдаги ислоҳотларда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мақамасининг 1999 йилдаги "Банк тизimini ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори муҳим аҳамиятга эга, дейиш мумкин.

Бундан ташқари, "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Қонуннинг 20-моддаси билан акциядорлик жамияти устав фондининг энг кам миқдори акциядорлик жамияти давлат рўйхатидан ўтказилган санадаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг курси бўйича эллик минг АҚШ доллари тенг суммадан кам бўлмаслиги керак деб белгилаб қўйилган. Ушбу нормага асосан акциядорлик жамиятларида ҳиссалари бўлган акциядорлар, шу билан бирга акциядорлик корхонасининг ўзини ҳам манфаатларига хизмат қилиши кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иқтисодиётнинг реал сектори корхоналарининг молиявий барқарорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони асосан, 2009 йилнинг 1 январидан бошлаб янги ташкил этиладиган очик ва ёпиқ акциядорлик жамиятлари учун устав жамғармасининг энг кам миқдори жамият давлат томонидан рўйхатга олинган санада Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг курси бўйича эквиваленти 400 минг АҚШ доллари тенг суммани ташкил этиши лозимлиги оид нормани инобатга олиб, "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун асосида "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Қонуннинг 20-моддасига акциядорлик жа-

белгиланган.

Айтиб ўтиш жоизки, Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қабул қилинган бир қатор меъёрий ҳужжатлар юқоридagi Қонуннинг мазмунини ўзида акс эттиради. Ушбу қаторда Ўзбекистон Республикаси Президентининг кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлики молиялашнинг асосий кредит марказларидан бири бўлган "Микрокредитбанк"нинг низом жамғармасини кўпайтиришга оид фармони қабул қилинганини кўрсатиб ўтиш жоиз. Ушбу фармоннинг ижроси мамлакатимиз банкларининг жами капитали, қўшимча ресурсларни жалб этиш ҳисобидан, 2007 йил билан таққослаганда 40 фоизга кўпайишини ва прогноз асосида ушбу кўрсаткичининг 2010 йилгача бўлган даврда икки баробар ошишини таъминлашга кўзда тутилган.

Ушбу Қонуннинг амалиётда татбиқ этилиши натижаси сифатида фуқароларнинг банклар депозитларидаги омонатлари, уларнинг миқдоридан қатъи назар, давлат томонидан тўла кафолатланишини билдиришга қолмасдан, ҳозирги шариоитда банкларнинг нафақат ўзи капиталлашуви, балки бошқа субъектларни иқтисодий қўллаб-қувватлашда иштирок этиши жадаллашини кутиш мумкин. Шу маънода, давлат раҳбари республикадаги банк тизими капиталининг етарлилик даражаси Банк назорати бўйича халқаро Базель қўмитаси талаблари асосида белгиланган халқаро стандартлардан қарийб уч баробар кўп эканлигини таъкидлаган эди. Шунингдек, ҳозирги вақтда республикаимиз банк тизимининг умумий жорий ликвидлиги 1,5 миллиард АҚШ доллари ортиқлиги, бу эса ташқи нодавлат қарзлар бўйича тўлалини керак бўлган тўловлар ҳаж-

лқаро ҳуқуқий ҳужжатлар қаторига киритиш мумкин. Ушбу Конвенцияга қўра, иштирокчи давлатлар уларда фаолият юритаётган бошқа давлатларнинг корхоналари банкрот деб топилган ҳолларда бир-бири билан бу борада ўзаро ҳамкорлик мажбуриятини олишлари зарур. Масалан, Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 июлдаги "Ўзбекистон Республикасининг Халқаро валюта фонди, Реконструкциялаш ва ривожланиш халқаро банки, Ривожланиш халқаро ассоциацияси, Халқаро молия корпорацияси, Кўп томонлама сармоа ажратилиши кафолатловчи агентлика азольтиги тўғрисида"ги Қонунда Ўзбекистон Республикасининг тенг ҳуқуқлилик асосида жаҳон ҳамжамияти таркибига кириши зарур эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Республикасининг халқаро молия ташкилотларига киришининг, бу ташкилотларга аъзо бўлиши ҳамда уларнинг имкониятларидан республикани ривожлантириш учун фойдаланиши ҳақидаги норма акс этган.

Хулоса қилиб айтганда, ушбу Қонуннинг амалиётда татбиқ этилиши мамлакатимизда банкларнинг янада капиталлашуви, товар ишлаб чиқарувчиларни давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш, шунингдек ушбу корхоналардаги ишлаб чиқариш жараёнини модернизация қилиш ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида бир қатор уюмларга эришиш имконини беради.

Алишер ҲАЗРАТҚУЛОВ,
Улугбек АЛОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузурдаги Амалдаги
қонун ҳужжатлари мониторингинг
институтини етакчи илмий
ходимлари

